

A szakképzési hozzájárulásról

Ez a könyv az országos Szakképzési Tanács
támogatásával készült.

Szakmai füzetek

Sorozatszerkesztő
Dr. Kovács László Miklós

MAGYAR AGRÁRKAMARA

Szaktudás Kiadó Ház

Dr. Kapuvári Béla

A szakképzési hozzájárulásról

Szabályozása – Rendszere – Finanszírozása – Elszámolása

Szaktudás Kiadó Ház
Budapest, 2005

Lektorálta:
Bagics Lajos

Irodalmi szerkesztő:
Szendy Csaba

© Dr. Kapuvári Béla, 2004

ISBN 963 9553 67 0

Szaktudás Kiadó Ház Rt.
1101 Budapest, Monori u. 1–3.
Telefon: 262-5747

Felelős kiadó a kiadó elnök-vezérigazgatója
A kiadó rendelkezik az ISO 9001:2000 minőségbiztosítási tanúsítvánnyal

Tartalomjegyzék

A szakképzési hozzájárulás és a képzési rendszer fejlesztésének magyarországi rendszere	7
A szakképzési hozzájárulásra kötelezettek	8
A szakképzési hozzájárulási törvény alanyai	8
Nem köteles szakképzési hozzájárulásra	9
A szakképzési hozzájárulás alapja és mértéke	9
A szakképzési hozzájárulás alapja	9
A szakképzési hozzájárulás mértéke a hozzájárulás alapjának 1,5 százaléka	10
A szakképzési hozzájárulási kötelezettség feletti döntési lehetőségek	10
A Munkaerőpiaci Alap Képzési Alaprésze	11
Az oktatási miniszter felelős a szakképzési hozzájárulás nyilvántartásáért, hatékony felhasználásáért, beszédéséért, ellenőrzéséért, a pénzügyi garanciák érvényesítéséért	11
Az alaprész felhasználásával kapcsolatos döntés-előkészítő feladatokat az Országos Szakképzési Tanács (a továbbiakban: OSZT) látja el	11
Az alaprész pénzeszközeiből támogatható	12
A szakképzési hozzájárulás felhasználásának lehetőségei	17
Gyakorlati képzést nem szervező hozzájárulásra kötelezettek	17
Bevállás	17
Befizetés	19
Kötelezettségcsökkentő tételek	19
Fejlesztési támogatás	19
Saját munkavállalók részére szervezett szakképzés	22
A gyakorlati képzést nem szervező hozzájárulásra kötelezettek adózása	29
A szakképzési hozzájárulást gyakorlati képzés szervezésével teljesítő hozzájárulásra kötelezettek	30
Bejelentkezés	30
Bevállás	31

Befizetés	32
Visszaigénylés	32
Kötelezettségcsökkentő tételek	34
Visszaigényelhető költségek	34
A tanulók, hallgatók juttatásai	42
A bruttó hozzájárulási kötelezettség mértékéig figyelembe vehető költségek	46
Adózás	49
Gyakorlati képzést főtevékenységként végző hozzájárulásra kötelezettek támogatása	50
A szakképzési hozzájárulás és képzési rendszer fejlesztésének támogatására vonatkozó jogszabályi háttér	53
Jogszabályok	53

A szakképzési hozzájárulás és a képzési rendszer fejlesztésének magyarországi rendszere

A szakképzési hozzájárulási kötelezettséget az Szht. alanyai mint adófizetési kötelezettséget élik meg, de ez az adó sajátos helyet foglal el a magyarországi adórendszerben. Ennek az adónemnek nem fő tulajdonsága a költségvetés bevételeinek növelése. Ez az adónem azt a kiemelt célt szolgálja, hogy a szakképzés fő haszonélvezőit – gazdálkodó szervezeteket – arra ösztönözze, hogy részt vegyenek a magyarországi szakképzésben, esetleg saját elhatározásuk szerint közvetlenül támogassák azt.

Azok a gazdálkodó szervezetek, akiket ez az adó kellőképpen ösztönözni nem tud, azoktól pénzforrást von el, mely egy elkülönített állami pénzalapba akumulálódik. Az évente akumulálódott pénzeszközöket pedig a vonatkozó törvény értelmében a mechanizmus visszaforgatja a szakképzés rendszerébe.

A szakképzési hozzájárulás és a képzés fejlesztésének támogatása

A szakképzési hozzájárulásra kötelezettek

A szakképzési hozzájárulási törvény alanyai

- a belföldi székhelyű
 - gazdasági társaság,
 - szövetkezet, kivéve a lakásszövetkezetet, az iskolai szövetkezetet és az iskolai szövetkezeti csoportot,
 - állami vállalat, tröszt, trösztli vállalat, erdőbirtokossági társulat, vízgazdálkodási társulat – a víziközmű-társulat kivételével –, egyes jogi személyek vállalata és a leányvállalat,
 - ügyvédi iroda, végrehajtó iroda és szabadalmi ügyvivő iroda,
 - a személyi jövedelemadóról szóló törvényben meghatározott egyéni vállalkozó, az átalányadót fizető egyéni vállalkozó kivételével.
- a belföldön vállalkozási tevékenységet folytató
 - külföldi székhelyű jogi személy,
 - jogi személyiséggel nem rendelkező társas cég, személyi egyesülés, egyéb szervezet is, ha belföldön telephellyel, fiókteleppel rendelkezik.

Korábban csak azok az egyéni vállalkozók voltak az adó alanyai, akik magánszemélyt munkaviszony keretében foglalkoztattak, vagyis munkabért fizettek ki. 2001. július 1-jétől minden egyéni vállalkozó a törvény hatálya alá került. Az egyéni vállalkozók ilyen értelmű bevonása a törvény hatálya alá a törvényalkotó szakképzést segítő pozitív szándékát tükrözi, ugyanis az egyéni vállalkozóknak egy olyan köre került a rendszerbe, akik szakképzési hozzájárulási kötelezettség fizetésére nem kötelezettek, de ugyanakkor a támogatási rendszer minden előnyét élvezhetik.

Nem alanyai a törvénynek a költségvetési szervezetként gazdálkodó szervezetek, egyházak, alapítványok, non-profit szervezetek stb.

Átalányadózők

Annak a hozzájárulásra kötelezettnek, aki adófizetési kötelezettségének átalányadó megfizetésével tesz eleget (a továbbiakban: átalányadóző), szakképzési hozzájárulás tekintetében e törvény alapján nem keletkezik bevallási és elszámolási kötelezettsége, fizetési kötelezettségét az átalányadóző megfizetésével teljesíti.

EVA adóalanyok

Az egyszerűsített vállalkozói adó hatálya alá tartozó adóalanyok az **EVA törvényben meghatározott módon teljesíti a szakképzési hozzájárulási fizetési kötelezettségét.**

Nem köteles szakképzési hozzájárulásra

- a büntetés-végrehajtásnál a fogva tartottak kötelező foglalkoztatására létrehozott gazdálkodó szervezet, valamint
- az Országos Egészségbiztosítási Pénztárral szerződést kötött nem költségvetési szervként működő egészségügyi szolgáltató a közfeladat ellátása során kifizetett bérköltsége tekintetében.

A szakképzési hozzájárulás alapja és mértéke

A szakképzési hozzájárulás alapja

- a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: számvitelről szóló törvény) 79. §-ának (2) bekezdése által meghatározott bérköltség.

A Számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 79. § (2) bekezdése értelmében:

„Bérköltség minden olyan – az üzleti évhez kapcsolódó – kifizetés, amely a munkavállalókat, az alkalmazottakat, a tagokat megillető, az érvényes rendelkezések szerint bérként vagy munkadíjként elszámolandó járandóság, ideértve a természetes személy tulajdonos (tag) személyes közreműködése ellenértékéért kivett összeget is, az alkalmazásban állók és a munkavégzésre irányuló további jogviszonyban állók részére az üzleti évre bérként számfejtett, elszámolt összeg (ideértve az üzleti év után elszámolt, jóváhagyott prémiumokat, jutalmakat, valamint a 13. és a további havi fizetést is), amely elemeiben megfelel a statisztikai elszámolások szerinti keresetnek, függetlenül attól, hogy az ilyen címen kifizetett összegek után kell-e személyi jövedelemadót fizetni vagy sem, illetve alapját képezi-e vagy sem a társadalombiztosítási járulékoknak.”

- Az egyszeres könyvvitelt vezető hozzájárulásra kötelezettnek a számvitelről szóló törvény 111. §-ának (3) bekezdése szerint meghatározott (a pénzforgalmi könyvvitelben elszámolt) bérköltség.
- A szakképzési hozzájárulás alapja a számvitelről szóló törvény hatálya alá nem tartozó, hozzájárulás fizetésére kötelezett egyéni vállalkozó esetében a munkaviszony keretében foglalkoztatott magánszemély számára kifizetett bérköltség.
- A szakképzési hozzájárulás mértéke – a (4) bekezdés figyelembevételével – a bérköltség 1,5 százaléka (a továbbiakban: bruttó kötelezettség).
- A számvitelről szóló törvény hatálya alá tartozó hozzájárulásra kötelezett a szakképzési hozzájárulást az üzleti évre, az egyéb hozzájárulásra kötelezett a naptári évre (tárgyév) állapítja meg. A naptári évtől eltérő üzleti évet választó

hozzájárulásra kötelezett az üzleti év első napján hatályos jogszabályok szerint állapítja meg, vallja be, fizeti meg hozzájárulási kötelezettségét, és fizet előleget.

- A kettős könyvvitelt vezető gazdálkodó a fizetendő szakképzési hozzájárulás alapjának az üzleti évet követő év ötödik hónap utolsó napjáig bekövetkezett – az üzleti évről készült bevallásában figyelembe nem vett – változása esetén a szakképzési hozzájárulás különbözetét az üzleti évet követő év ötödik hónap utolsó napjáig vallja be, és fizeti meg.

A szakképzési hozzájárulás mértéke a hozzájárulás alapjának 1,5 százaléka.

A szakképzési hozzájárulási kötelezettség feletti döntési lehetőségek

Az adónem sajátosságából eredően a hozzájárulásra kötelezettek nagy szabadságfokot élveznek az adó felhasználására vonatkozóan.

- Lehetőségük van közvetlenül a hozzájárulási kötelezettségből átadni:
 - szakképző iskolának,
 - felsőoktatási intézménynek,
 - más hozzájárulásra kötelezettnek.
- Lehetőségük van saját maguk felhasználni
 - szakképző iskolai tanulók és/vagy felsőfokú oktatási intézmény hallgatóinak gyakorlati képzésének szervezésére,
 - saját dolgozó képzésére.

Amennyiben az előzőekben felsorolt döntéseik után még mindig marad hozzájárulási kötelezettségük, azt kötelesek közvetve az Adóhatóságon keresztül, vagy közvetlenül a Munkaerőpiaci Alap képzési alaprész részére befizetni.

Azok a hozzájárulásra kötelezettek, akik a gyakorlati képzés szervezése során a tanulókkal és hallgatókkal, valamint az ezeket oktató szakemberekkel kapcsolatos költségei meghaladják a hozzájárulási kötelezettséget, lehetőség van arra, hogy a különbözetet az MPA Képzési Alaprészből visszaigényeljék.

A szakképzési hozzájárulás magyarországi rendszerében számításaink alapján 2004-ben mintegy 60 milliárd forint képződött és keringett. Ebből kb. 35–40 milliárd forint a hozzájárulásra kötelezettek saját döntése alapján közvetlen felhasználásra került, 24 milliárd forint pedig a befizetések eredményeként az MPA képzési alaprészbe akkumulálódott.

A Munkaerőpiaci Alap Képzési Alaprésze

(Oktatási Minisztérium felelőssége, OSZT, támogatási lehetőségek, Képzési Alaprész felosztása)

A Munkaerőpiaci Alap képzési alaprésze (korábban ismert Szakképzési Alap) egy elkülönített állami pénzalap. Mint elkülönített állami pénzalapra célirányos befizetések történnek, melynek terhére a 2003. LXXXVI. törvényben meghatározott célirányos kifizetésekre eszközölhetők.

Az elkülönített állami pénzalap megnevezéséből is látszik, hogy nem önálló, hanem a Munkaerőpiaci Alap (MPA) része. Az MPA felett a foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter rendelkezik, de a képzési alaprész tekintetében a rendelkezési jogot az oktatási miniszterrel megosztva gyakorolja.

Az oktatási miniszter felelős a szakképzési hozzájárulás nyilvántartásáért, hatékony felhasználásáért, beszédéséért, ellenőrzéséért, a pénzügyi garanciák érvényesítéséért.

Az oktatási miniszter az alaprész tekintetében:

- meghatározza a szakképzési hozzájárulás elszámolásának, valamint az alaprész kezelésének és felhasználásának szabályait;
- felelős az alaprész
 - pénzeszközei felhasználásának jogszerűségéért és ellenőrzéséért,
 - bevételei beszédésének elrendeléséért,
 - követeléseinek behajtásáért, a pénzügyi garanciák érvényesítéséért;
- dönt az adóigazgatás meghatározott működtetési keretének mértékéről, az alaprész központi és decentralizált keretre történő felosztásáról, a központi keret elosztásáról, valamint a támogatások odaítéléséről;
- határoz az alaprész felhasználására vonatkozó döntések nyilvánosságra hozatalának módjáról;
- kezdeményezi az alaprész pénzeszközeinek felhasználásával kapcsolatos szakértői vizsgálatokat.

Az alaprész felhasználásával kapcsolatos döntés-előkészítő feladatokat az Országos Szakképzési Tanács (a továbbiakban: OSZT) látja el.

Az OSZT az alaprésszel kapcsolatban szakmai döntés-előkészítő, véleményező és javaslattevő országos testületként működik.

Az OSZT a döntés-előkészítés keretében

- javaslatot tesz az adóigazgatás működtetési keretének mértékére, az alaprész központi, valamint a decentralizált pénzügyi kereteinek elkülönítésére, a decentralizált résznek a régiók közötti felosztására, és ajánlást tesz a felhasználási prioritásokra,
- javaslatot tesz az alaprész éves támogatási kerete központi részének felhasználására,
- értékeli a központi támogatásokra irányuló pályázatokat, és indokolással együtt javaslatot tesz a támogatás odaítélésére.

Az OSZT tagjait hároméves időtartamra az oktatási miniszter kéri fel a szakképesítésért felelős minisztériumok képviselői (minisztériumonként legfeljebb egy fő), az Országos Érdekegyeztető Tanácsban (a továbbiakban: OÉT) képviselettel rendelkező országos munkaadói és munkavállalói szövetségek (kilenc–hat fő), a gazdasági kamarák (egy-egy fő), az iskolafenntartók (egy fő az önkormányzati, egy fő az alapítványi és egy fő az iskolafenntartó egyházak képviseletében) képviselői közül, a szervezetekkel történő egyeztetést követően.

Az OSZT ügyrendjét egyszerű szótöbbséggel maga határozza meg.

Az OSZT működéséhez szükséges feltételek biztosításáról az oktatási miniszter gondoskodik.

Az alaprész pénzeszközeiből támogatható

Támogatható a hozzájárulásra kötelezettnél, a szakképző iskolában, a munkaerő-fejlesztő és -képző központban, illetve a felsőoktatási intézményben – szakképesítést nyújtó képzés, valamint a szakképzési tanulmányokba beszámítható szakmai alapozás keretében – folytatott gyakorlati képzés, továbbá a gimnáziumban folyó informatikai, számítástechnikai oktatás korszerű ellátásához szükséges tárgyi feltételeinek a fejlesztésére irányuló beruházás.

Az alaprész pénzeszközeiből a beruházási célú támogatás odaítélése nyilvános pályázat alapján történik.

Az alaprész pénzeszközeiből támogatás nyújtható a szakképesítésért felelős miniszter által kutató és fejlesztő-szolgáltató intézetnek a szakképzés korszerűsítéséhez szükséges tananyag- és taneszköz-fejlesztéshez és központi programok kidolgozásához, valamint az általa szervezett szakmai elméleti és gyakorlati tantárgyakat oktató tanárok, szakoktatók, gyakorlati oktatók továbbképzéséhez, az országos szakmai tanulmányi versenyek szervezéséhez. Az intézet a szakképzés fejlesztése érdekében nyilvános pályázatot írhat ki.

Az alaprész pénzeszközeiből beruházási célú támogatás nyújtható a Nemzeti Szakképzési Intézetnek.

Az alaprész pénzeszközeiből támogatni kell a Kt. 119. §-ának (2) bekezdése alapján a Kormány által létrehozott – hátrányos helyzetűek oktatását szervező - országos közalapítvány szakképzést támogató tevékenységét, továbbá a határon túli magyarok szakképzését és felsőoktatását, valamint a határon túli magyarok szakképzését támogató, a Kormány által létrehozott közalapítványt, figyelemmel a határon túli szakképzés sajátosságaira.

Az alaprészből – kérelemre – támogatás nyújtható a főtevékenységként gyakorlati képzést végző hozzájárulásra kötelezett tanműhelyében tanulószerveződés alapján gyakorlati képzésben részesülő szakképző iskolai tanuló szakmai alapképzése költségeinek részbeni megtérítésére, valamint a tanulót az Szt. alapján kötelezően megillető pénzbeli juttatásra, amelyet a támogatott visszaigénylés esetén nem érvényesíthet. Az alaprészből nyújtható támogatás felhasználásának célját és mértékét az OSZT javaslatára az oktatási miniszter határozza meg.

Az alaprész pénzeszközeiből támogatás nyújtható a gazdasági kamaráknak – a gazdasági kamaráknak nyújtott támogatási kereten belül, a gazdasági kamarák szakképzési feladatellátásában megállapodás alapján együttműködő országos gazdasági érdekképviseleti szervezeteknek – a szakképző iskolai tanuló gyakorlati képzésével összefüggő, az Szt.-ben meghatározott feladataik ellátásához.

Az alaprészből hozzájárulást kell biztosítani az Európai Unió szakképzési programjaihoz való csatlakozás hazai pénzügyi forrásaihoz, illetve a PHARE, a SAPARD, az Agrár- és Vidékfejlesztési Operatív Program (AVOP) és az Európai Strukturális Alapok társfinanszírozásával megvalósuló, a versenyképességet elősegítő szakképzési és szakképzés-fejlesztési programokhoz.

A gimnáziumban folyó informatikai, számítástechnikai oktatás tárgyi feltételeinek a fejlesztésére az alaprész központi keretének legfeljebb négy százaléka használható fel. A Kt. 119. §-ának (2) bekezdése szerinti országos közalapítvány pedig legfeljebb két százaléka mértékéig támogatható. A határon túli magyarok szakképzése és felsőoktatása feltételeinek fejlesztése az alaprész eredeti előirányzatának legfeljebb kettő és fél százaléka.

A kapott támogatásokat bevételként kell elszámolni.

Az alaprészből a támogatás nyújtásának részletes feltételeiről szerződésben kell megállapodni. A szerződést az OM Alapkezelő köti meg.

Az alaprész felhasználásának ellenőrzését az OM Alapkezelő, az Állami Számvevőszék, valamint a Kormányzati Ellenőrzési Hivatal végzi.

Az **alaprész decentralizált keretével**, illetőleg a régiók szakképzés-fejlesztési feladataira fordítható központi forrásokkal kapcsolatos pályázatok kiírását és értékelését, a támogatásokkal kapcsolatos döntés-előkészítő feladatokat a Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) végzi.

A Bizottság a szakképzés fejlesztése szempontjából szakmai döntés-előkészítő, véleményező és javaslattevő regionális testületként működik.

A Bizottság a döntés-előkészítés keretében

- javaslatot tesz az alaprész decentralizált pénzügyi kerete felhasználásával elérendő fejlesztési célra és a szükséges forrásokra, a forrás felhasználás hatékonyságának vizsgálatára,
- javaslatot tesz a szakképzés fejlesztésére fordítható központi források regionális felhasználási céljaira, a fejlesztésekben részesülő intézményekre,
- értékeli a támogatásokra irányuló pályázatokat, és indokolással együtt javaslatot tesz a támogatás odaítélésére,
- figyelemmel kíséri a szakképzési hozzájárulás régióiban történt felhasználását, ellenőrzi és értékeli a felhasználás hatékonyságát.

A Bizottság 50 százaléka az OÉT-ben képvisellel rendelkező országos munkaadói, munkavállalói szövetségek regionális szervezetei és a területi gazdasági kamarák által delegált tagokból, további 50 százaléka a szakképző iskolát fenntartók, a közoktatás-fejlesztési közalapítványok kuratóriumai, a munkaügyi központok, a felsőoktatási intézmények, az Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpont regionális igazgatóságai és az oktatási miniszter által delegált képviselőkől áll. Tagjait a testület munkájában részt vevő szervezetek által delegálta-
kból az oktatási miniszter kéri fel hároméves időtartamra.

A Bizottság létszáma 28 fő, működésével, a delegálással kapcsolatos részletes szabályokat végrehajtási rendelet határozza meg.

A megyék és a főváros regionális besorolása a területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény alapján meghatározott régiók szerint történik.

Az Alaprész felosztását a következő folyamatábra szemlélteti:

I. Előirányzat

E

- KTG. Tv előírásai (EU társfinanszírozás)
- visszaigénylés
- határon túli magyarok szakképzése és felsőoktatása (E 2,5%-a)

Előirányzat felosztható része

II.
 $\frac{2}{3}$

Iskolarendszerű
szakképzés (Isz)

III.
 $\frac{1}{3}$

Iskolarendszeren
kívüli felnőttképzés

IV.

Isz

66%

Decentralizált
pályázat

34%

Központi
pályázat (Kp)

V.

Kp 4%-a =

Gimnáziumok
informatikai
eszközfejlesztésére

VI.

Kp 2%-a =

Országos közalapítvány
{Kt. 119. § (2)}

A szakképzési hozzájárulás felhasználásának lehetőségei

Az Szht. a törvény alanyait – gazdálkodó szervezeteket – három nagy csoportra osztja:

- a) Azok a hozzájárulásra kötelezettek, **akik nem szerveznek gyakorlati képzést** szakközépiskolai tanulóknak és/vagy felsőoktatási intézmény hallgatóinak.
- b) Azok a hozzájárulásra kötelezettek, **akik gyakorlati képzést szerveznek** szakközépiskolai tanulóknak és/vagy felsőoktatási intézmény hallgatóinak és a gyakorlati képzéssel összefüggő költségeket a szakképzési hozzájárulási kötelezettség terhére el kívánja számolni. (A szakképzési hozzájárulási kötelezettségét gyakorlati képzés megszervezésével teljesíti.)
- c) Azok a hozzájárulásra kötelezettek, **akik tanulószerveződés alapján a gyakorlati képzést** szakképző iskolai tanulóknak **főtevékenységként végzik.**

Gyakorlati képzést nem szervező hozzájárulásra kötelezettek

A gyakorlati képzést nem szervező hozzájárulásra kötelezett a szakképzési hozzájárulás bevallási, befizetési és elszámolási kötelezettségének e törvény által nem szabályozott kérdéseiben, valamint a kötelezettség teljesítésének ellenőrzése tekintetében az adózás rendjéről szóló 1990. évi XCI. törvény (a továbbiakban: Art.) rendelkezéseit kell alkalmazni.

Bevallás

A gyakorlati képzést nem szervező hozzájárulásra kötelezettek bevallási, befizetési és elszámolási kötelezettsége az adóhatóság (APEH) felé keletkezik.

A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény hatálya alá tartozó hozzájárulásra kötelezett a hozzájárulást az üzleti évre, az egyéb hozzájárulásra kötelezett a naptári évre (tárgyévi) állapítja meg.

A naptári évtől eltérő üzleti évet választó hozzájárulásra kötelezett az üzleti év első napján hatályos jogszabályok szerint állapítja meg, vallja be, fizeti meg hozzájárulási kötelezettségét és fizet előleget.

A szakképzési hozzájárulás felhasználásának lehetőségei

A szakképzési hozzájárulási kötelezettség terhére figyelembe vehető költségek	Gyakorlati képzést nem szervezők (bevallás, befizetés, elszámolás → APEH)	Gyakorlati képzést szervezők (bejelentkezés, bevallás, befizetés, elszámolás → MPA Képzési Alapréz)	Gyakorlati képzést főtevékenységként szervezők szakképző iskolai tanulóknak (TEÁOR 8042) (bejelentkezés, bevallás, befizetés, elszámolás → MPA Képzési Alapréz)
	(1)	(2)	(3)
1. Tanulók, hallgatók pénzbeli juttatása, és díjazása	–	normatív felhasználás	normatív felhasználás
2. Tanulóknak, hallgatóknak juttatásai	–	felhasználás	felhasználás
3. Tanulók, hallgatók felelősségbiztosítása, orvosi ellátása	–	felhasználás	felhasználás
4. Szintvizsga szervezése	–	normatív felhasználás	normatív felhasználás
5. Munkaviszonyban álló oktató díjazása	–	normatív felhasználás	normatív felhasználás
6. Képzést szolgáló tárgyi eszközök	–	felhasználás	normatív támogatás
7. Alapképzést is szolgáló tanműhely költségei	–	felhasználás	normatív támogatás
8. Anyagköltség	–	normatív felhasználás	normatív támogatás
9. Saját dolgozó szakképzési költsége	felhasználás	felhasználás	normatív támogatás
10. Szakképző iskolák, felsőoktatási intézmények fejlesztési támogatása	felhasználás	felhasználás	

Ha $1. + 2. + 3. + 4. + 5. >$ Kötelezettség (Bérköltség 1,5%-a).

Ha $1. + \dots + 9. <$ Kötelezettség.

Ha $1. + \dots + 9. +$ Kötelezettség 20%-a $<$ Kötelezettség.

Ha $1. + \dots + 9. +$ Kötelezettség 20%-a $+ 10. <$ Kötelezettség.

Kötelezettség feletti felhasználás visszaigényelhető
Befizetés a kötelezettség 20%-ig (Ha a maradvány kevesebb mint a kötelezettség 20%-a értelemszerűen a maradványt kell befizetni)

A maradékból támogathat iskolát a kötelezettség 75%-ig
A fennmaradó részt befizeti

Befizetés

A tárgyévben gyakorlati képzést nem szervező hozzájárulásra kötelezettnek bevallási és befizetési kötelezettsége az Adó és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal illetékes igazgatóságával szemben keletkezik. A Szakképzési hozzájárulási befizetési kötelezettséget az **„APEH Szakképzési hozzájárulás beszedési számla”** számlaszám: **10032000-06056061** kell teljesíteni.

A tárgyévben gyakorlati képzést nem szervező hozzájárulásra kötelezettnek az I. félévre vonatkozóan szakképzési hozzájárulási előleget kell fizetnie.

Az előleg mértéke a tárgyfélévi bruttó kötelezettség azzal, hogy a kötelezettségcsökkentő tételek időarányosan kifizetett része az előleg befizetésénél figyelembe vehetők.

Az előleg összegét a hozzájárulásra kötelezett maga állapítja meg és vallja be az adózás rendjéről szóló 1990. évi XCI. törvényben (a továbbiakban: Art.) a rá vonatkozóan előírt időpontban elkészített havi, évközi, illetőleg éves bevallásban.

Az előleget az állami adóhatóságnál vezetett szakképzési hozzájárulás beszedési számlára a tárgyév (üzleti év) hetedik hónapja 20. napjáig kell befizetni.

A befizetett előleg és az éves nettó kötelezettség különbözetét a tárgyévet követő (üzleti) év második hónapja 15. napjáig kell befizetni, illetőleg többletbefizetést ettől az időponttól lehet visszaigényelni.

Kötelezettségcsökkentő tételek

A gyakorlati képzést nem szervező hozzájárulásra kötelezettek a szakképzési hozzájárulási kötelezettségük felhasználásában kétféle módon csökkenthetik bruttó kötelezettségüket:

- a) *szakképző iskola, valamint felsőoktatási intézmény gyakorlati képzésének fejlesztési támogatásával*
- b) *saját munkavállalóik részére szervezett szakképzéssel.*

FEJLESZTÉSI TÁMOGATÁS

A gyakorlati képzést nem szervező hozzájárulásra kötelezett bruttó kötelezettségét csökkentheti – fejlesztési megállapodás alapján – szakképző iskola számára a szakmai alapképzés, valamint felsőoktatási intézmény számára az Ftv. hatálya alá tartozó gyakorlati képzés tárgyi feltételeinek fejlesztését közvetlenül szolgáló felhalmozási támogatás (a továbbiakban: fejlesztési támogatás) nyújtásával is teljesítheti. A fejlesztési támogatást szakképzési hozzájárulásként a bérjárulékok között kell elszámolni. A fejlesztési támogatás összege csak a hozzájárulásra köteleztnél képződött bruttó kötelezettség 75 százalékának

megfelelő mértékig vehető figyelembe kötelezettségcsökkentő tételként. A felsőoktatási intézmények számára nyújtott fejlesztési támogatás a bruttó kötelezettség legfeljebb 37,5 százalékra lehet.

A fejlesztési támogatás és elszámolásának szabályait a 13/2004. (IV. 27.) OM végrehajtási rendelete tételesen szabályozza:

Az Szht. 4. §-ának (5) bekezdésében, illetve 5. §-ának (2) bekezdés a) pontjában szabályozott fejlesztési támogatásról kötött fejlesztési megállapodásnak a következőket kell tartalmaznia:

- a) a megállapodást kötő felek nevét (cégnevét), székhelyét, adószámát, statisztikai számjelét, bankszámlaszámát, szakképző iskolának az OM azonosítóját is,
- b) a támogatott gyakorlati képzés céljának és tartalmának részletes leírását, helyszínét, időtartamát, formáját, tárgyi feltételrendszerét,
- c) a tárgyévben a támogatott szakmai alapképzésben részesülő tanulók szakképesítésenkénti létszámát, illetve az érintett hallgatók szakonkénti, évfolyamonkénti, tagozatonkénti létszámát,
- d) a szakképző iskolában, illetve a felsőoktatási intézményben történő, a gyakorlati képzés tárgyi feltételeinek javítását szolgáló fejlesztések felsorolását, illetve az átadásra kerülő tárgyi eszköz megnevezését, könyvszerinti értékét, egyedi azonosító adatait,
- e) a hozzájárulásra kötelezett által az Szht. és e rendelet keretei között nyújtandó fejlesztési támogatás összegét, folyósításának módját, a felhasználásról szóló beszámolás feltételeit,
- f) a szakképző iskola, illetve a felsőoktatási intézmény kötelezettségeit a támogatott gyakorlati képzéssel kapcsolatban,
- g) a hozzájárulásra kötelezett által vállalt egyéb feladatokat.

Nem vehető figyelembe az iskolafenntartóval, alapítvánnyal, társadalmi szervezettel, illetve a felsőoktatásról szóló törvény 1. számú mellékeltében nem szereplő intézménnyel, vagy más gazdálkodó szervezettel kötött megállapodás alapján, vagy ezek közvetítésével átadott összeg.

A fejlesztési támogatásban részesített szakképző iskola, illetve felsőoktatási intézmény a tárgyévet követő év március 15-éig a fejlesztési megállapodást vagy cégszerű aláírással hitelesített másolatát – több fejlesztési megállapodás esetén a támogatók nevét (cégnevét), címét (székhelyét) és a támogatás összegét (az átvett tárgyi eszköznek a fejlesztési megállapodásban szereplő értékét) tartalmazó összesítőt – köteles megküldeni az OM Alapkezelőnek. Az összesítőn fel kell tüntetni a szakképző iskola, illetve a felsőoktatási intézmény tárgyévi tanulói, illetve hallgatói átlagléttségét, továbbá a szakmai alapképzésben részesülő

szakképző iskolai tanulók, valamint az Ftv. hatálya alá tartozó gyakorlati képzésben részesülő hallgatók számát.

Támogatható fejlesztések, működtetési költségek

A jogszabály egyértelműen rendelkezik, hogy csak olyan fejlesztések, beruházások, felhalmozások támogathatók, melyek szorosan összefüggnek a támogatott intézményben folyó, a gyakorlati képzés központi programjában meghatározott gyakorlati képzéssel és azokkal összefüggő tárgyi eszközök fejlesztésével. Szakképző iskola a szakmai alapképzés, felsőoktatási intézmény a felsőoktatási törvény hatálya alá tartozó gyakorlati képzés tárgyi feltételeinek fejlesztésére használhatja fel a kapott fejlesztési támogatást. A támogatott intézmény számára támogatásból megvalósuló felhalmozással szembeni követelmény annak az intézmény könyveiben felhalmozás jogcímen történő elszámolása, és a megvalósult tárgyi eszköz szoros összefüggésben legyen az iskolában folyó szakképzés gyakorlati oktatásával.

Fejlesztési támogatásként a gyakorlati képzést közvetlenül szolgáló tárgyi eszköz is átadható. A fejlesztési támogatásként átadott tárgyi eszköz jogszabályon alapuló eszközátadásnak minősül. A fejlesztési támogatásként átadott tárgyi eszköznek legfeljebb az átadáskori könyv szerinti értékét lehet a bérjárulékok közötti elszámolással, a szakképzési hozzájárulás miatti bruttó kötelezettséget csökkentő tételként számításba venni.

A szakképzési hozzájárulás fizetésére kötelezett egyéni vállalkozó esetében a fejlesztési támogatásként átadott tárgyi eszköz számított nettó értékét lehet a bérköltségek közötti elszámolással, a szakképzési hozzájárulás miatti bruttó kötelezettséget csökkentő tételként számításba venni.

A fejlesztési megállapodáshoz mellékelni kell az átadásra kerülő tárgyi eszköznek a hozzájárulásra kötelezett számviteli nyilvántartásában szereplő dokumentumai másolati példányait, az átadó cégszerű aláírásával hitelesítve.

A fejlesztési támogatásból megvalósított, a szakképző iskolában szervezett szakmai alapképzést, valamint az Ftv. hatálya alá tartozó gyakorlati képzést szolgáló tárgyi eszköz működtetési költségeinek finanszírozására a fejlesztési támogatásnak legfeljebb 15 százaléka használható fel.

Támogatható intézmények

A felsőoktatási intézmények tekintetében egyértelmű az intézményi hálózat, mely támogatható, ugyanis a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény 1. sz. melléklete meghatározza a Magyar Köztársaság Felsőoktatási Intézményeit.

A szakképző iskolák tekintetében már problematikus a támogatható intézmények körének meghatározása. A szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvény

gyűjtőfogalomként használja a szakképző iskola kategóriát. A szakképző iskola a szakközépiskola, a szakiskola beleértve a speciális szakiskolát és a készségfejlesztő speciális szakiskolát is.

Az elmúlt években a vállalkozási szféra is felismerte az oktatásban való részvételben rejlő gazdasági lehetőségeket, ezért nagyon sok oktatási intézmény jött létre, melynek egy jelentős része nem jogosult a szakképzési hozzájárulási támogatás fogadására. Ezért a támogatónak ajánlott, hogy – kiemelten a nem közismert intézmények támogatása esetén – körültekintően győződjön meg arról, hogy a támogatását kinek nyújtja. Abban az esetben, ha nem jogosult intézményt támogat a hozzájárulásra kötelezett, akkor annak minden negatív következményét ő viseli. (Természetesen polgári perben megkísérélheti jogainak érvényesítését.) Nem megfelelő intézmény támogatása esetén az ellenőrző szerv nem ismeri el szakképzési hozzájárulási kötelezettség teljesítéséként a fejlesztési támogatást, azt „visszapakolja” akár évekre visszamenőleg is a társasági adóalapba, és így a támogatónál nem adózott társasági adóalap keletkezik, valamint adóhiány a szakképzési hozzájárulási kötelezettség tekintetében.

A fejlesztési támogatásra jogosult intézményt alapító okirata és a nyilvántartásba vételét bizonyító okirat megléte igazolja.

A közoktatási intézmény – az alapító okirata aláírásának napjára visszamenő hatállyal – a nyilvántartásba vétellel jön létre.

A 2004. évben hatályba lépett jogszabályok előírják a szakképző iskola „OM azonosító”-jának szerződésben való rögzítését. Az OM azonosító hiteles bemutatásával az intézmény igazolja a nyilvántartásba vételének jogszerűségét. Az OM azonosító azonban nem ad választ arra, hogy az intézmény szakképző iskola vagy esetleg más szakképzést jogszerűen nem folytató intézmény (pl. gimnázium) ezért az alapító okirattal vagy jogkövetkezmennyel járó nyilatkozattal célszerű meggyőződni az intézményben folyó szakképzésekről OKJ számok szerint.

SAJÁT MUNKAVÁLLALÓK RÉSZÉRE SZERVEZETT SZAKKÉPZÉS

A szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról szóló 2003. évi LXXXVI. törvény alanyainak – gazdálkodó szervezeteknek – lehetővé teszi, hogy a szakképzési hozzájárulási kötelezettségük (mely a bérköltségük 1,5 százaléka) egy részét saját dolgozóik képzésének költségeire fordítsák.

2004. évtől – a törvényváltozás vonzataként – új végrehajtási rendelet is kiadásra került a saját munkavállalók részére szervezett szakképzés költségeinek elszámolására. (Az oktatási miniszter, valamint a foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter 3/2004. (II. 17.) OM-FMM együttes rendelete.)

A szakképzési hozzájárulást a saját munkavállalói részére szervezett képzéssel teljesítő szakképzési hozzájárulásra kötelezett költségei elszámolásának feltételei és az elszámolás szabályai:

A hozzájárulásra kötelezett a felnőttképzésről szóló 2001. évi CI. törvény 20. §-ában meghatározott felnőttképzési szerződés, a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény szerinti tanulmányi szerződés, vagy a tanulmányok folytatására történő munkáltatói kötelezés alapján megszervezett szakképzés költségeivel akkor csökkentheti bruttó kötelezettségét, annak legfeljebb 33 százaléka mértékéig, ha a következő feltételeknek együttesen megfelel:

1. Az iskolarendszeren kívüli szakképzésben csak olyan személy vehet részt, aki a közoktatási törvényben előírt tankötelezettségének eleget tett.

A. A megszervezett szakképzésnek saját munkavállalók számára felnőttképzési szerződés, tanulmányi szerződés vagy munkáltatói kötelezés alapján kell történni.

Felnőttképzési szerződés

A felnőttképzést folytató intézmény és a képzésben részt vevő felnőtt felnőttképzési szerződést köt. *A felnőttképzési szerződés tartalmazza:*

- a) a képzéssel megszerezhető képzettséget vagy kompetenciát,
- b) a részt vevő teljesítménye ellenőrzésének, értékelésének módját,
- c) a képzés helyét, időtartamát, ütemezését,
- d) a képzési díj – beleértve a vizsgadíj – mértékét,
- e) a részt vevő felnőtt és a felnőttképzést folytató intézmény szerződésszegésének következményeit,
- f) mindazt, amit jogszabály előír.

A felnőttképzési szerződést írásban kell megkötni, és öt évig a felnőttképzést folytató intézmény köteles megőrizni.

A szakképzésről szóló 1993. LXXVI. törvény 52. §-a (2) bekezdésében meghatározott képzési szerződést felnőttképzési szerződésként el kell fogadni.

Az iskolarendszeren kívüli szakképzésben részt vevővel a szakképzést folytató intézmény *képzési szerződést* köt. *A képzési szerződésben meg kell határozni*

- a) a képzéssel megszerezhető szakképesítést, illetőleg az elsajátítandó ismereteket;
- b) a képzés és a vizsga szervezésének formáját;
- c) a képzés helyét, időtartamát és ütemezését;
- d) a képzési díjat – ideértve a vizsgadíjat – és viselésének módját;
- e) a részt vevő és a szakképzést folytató intézmény mulasztásának következményeit.

A képzési szerződést írásban kell megkötöni, amelyet a szakképzést folytató intézmény öt évig megőriz.

Az iskolarendszeren kívüli szakképzés indításáról, a képzéssel megszerezhető szakképesítésről, valamint a vizsga eredményéről a szakképzést folytató intézmény tájékoztatni köteles a székhelye szerint illetékes megyei (fővárosi) munkügyi központot.

A tanulmányi szerződés

A munkáltató szakemblerszükségletének biztosítása érdekében tanulmányi szerződést köthet. A szerződésben a munkáltató vállalja, hogy a tanulmányok alatt támogatást nyújt, a másik fél pedig kötelezi magát, hogy a megállapodás szerinti tanulmányokat folytatja, illetőleg a képzettség megszerzése után meghatározott időn keresztül a munkáltatóval munkaviszonyát fenntartja. A munkavállaló munkáltatójának köteles előzetesen bejelenteni, ha más munkáltatóval tanulmányi szerződést kíván kötni.

Nem köthető tanulmányi szerződés

- a) munkaviszonyra vonatkozó szabály alapján járó kedvezmények biztosítására, továbbá
- b) ha a tanulmányok elvégzésére a munkáltató kötelezte a munkavállalót.

A tanulmányi szerződést írásba kell foglalni.

A tanulmányi szerződésben meg kell határozni a munkáltatót terhelő támogatás formáját és mértékét, továbbá – a támogatás mértékével arányosan – a munkavállaló által a munkáltatónál kötelezően munkaviszonyban töltendő idő tartamát, amely öt évnél hosszabb nem lehet.

A munkáltatónál munkaviszonyban töltendő idő tartamába – a tanulmányi szerződés ellenkező kikötése hiányában – nem számít be a munkaviszony szünetelésének az az esete, amelyre a munkavállalót szabadság nem illeti meg.

A fentiekből kitűnik, hogy tanulmányi szerződést nem minden esetben köthet a hozzájárulásra kötelezett saját dolgozójával.

B. A képzésnek az OKJ-ben szereplő szakképesítést kell adnia, vagy megfelelni a szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvény 1. §-ának (1) bekezdés c)–h) pontjaiban foglaltaknak, vagy nyelvi képzés.

Az Szt. hatálya – a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény 84. § (2) bekezdés b), c) és d) pontjaiban szabályozott képzés, valamint az iskolarendszeren kívüli hatósági jellegű képzések kivételével – kiterjed minden olyan iskolai rend-

szerű és a felnőttképzésről szóló 2001. évi CI. törvény alapján felnőttképzési tevékenységnek minősülő iskolarendszeren kívüli szakmai képzésre, amely:

- munkakör betöltéséhez, foglalkozás, tevékenység gyakorlásához szükséges képesítés megszerzésére,
- a felsőoktatási intézményben szervezett felsőfokú szakképesítés megszerzésére,
- a szakmai tevékenység magasabb szintű gyakorlásához, a mestervizsgához szükséges ismeretek elsajátítására,
- a hátrányos helyzetben lévő társadalmi csoportok számára szervezett képzésre,
- a megváltozott munkaképességűeket érintő rehabilitációs képzésre, továbbá
- az elhelyezkedést, a vállalkozást segítő képzésre irányul.

A törvény hatálya nem terjed ki az okleveles könyvvizsgálói képesítés megszerzésére irányuló képzésre és így az **nem vehető figyelembe a költségelszámolásnál.**

A fentiek figyelembevételével a saját dolgozó képzésénél olyan képzési programot kell összeállítani, amely a dolgozónak a korábbi ismeretihez képest plusz ismereteket nyújt.

Nem minősíthető szakképzésnek a korábbi ismeretek felfrissítésére, gyakorlására és tréningjére irányuló oktatás.

A gazdálkodó szervezet saját dolgozói képzését három formában szervezheti:

- *külső képzés:* az a képzés, amelyet a hozzájárulásra kötelezett teljes egészében saját szervezetétől elkülönült, szakképzést folytató szervezet közreműködésével valósít meg,
- *belső képzés:* az a képzés, amelyet a hozzájárulásra kötelezett teljes egészében saját szervezetén belül nem üzletszerűen szervezve valósít meg, ide értve a köztisztviselői továbbképzést is,
- *vegyes képzés:* az a képzés, amelyet a hozzájárulásra kötelezett részben külső, részben pedig belső képzéssel valósít meg.

C. Az OKJ-ben nem szereplő program alapján folytatott képzések szakképzési hozzájárulás terhére történő elszámolása iránti kérelmet a képzés megkezdésének tárgyévében a hozzájárulásra kötelezettnek a székhelye szerint illetékes megyei (fővárosi) munkaügyi központhoz kell benyújtania a megyei (fővárosi) munkaügyi tanács által meghatározott ügyrend szerint.

A kérelmet a munkaügyi tanács a benyújtástól számított 30 napon belül, vagy legkésőbb a soron következő ülésén bírálja el. Hiányos vagy ellentmondó adatokat tartalmazó kérelem esetén a határidőt a hiánypótlási felhívás teljesítésének időpontjától kell számítani. A munkaügyi tanács a döntéséről 8 napon belül értesíti a kérelmet benyújtóját. A munkaügyi tanács az elutasító döntését köteles megindokolni.

A munkaügyi tanács a kérelem elbírálásához szakértőt is igénybe vehet. A munkaügyi tanács vagy az általa felkért szakértő az indoklás alapjául szolgáló tények megállapításához helyszíni ellenőrzést is végezhet.

Amennyiben a kérelem nem felel meg a 3/2004. (II. 17.) OM-FMM rendeletben foglaltaknak, a munkaügyi tanács a kérelmet elutasítja.

A munkaügyi tanács elutasító döntésével szemben a hozzájárulásra kötelezett a Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium címén az Országos Felnőttképzési Tanács (a továbbiakban: OFkT) Titkárságához fellebbezést nyújthat be az elutasítás kézhezvételétől számított 15 napon belül. Az OFkT a fellebbezés tárgyában 30 napon belül, vagy legkésőbb a soron következő ülésén dönt. Az OFkT a döntésről 8 napon belül értesíti a hozzájárulásra kötelezettet, illetve az ügyben érintett munkaügyi tanácsot.

D. A képzés a szakképzés megkezdésének és folytatásainak feltételeiről szóló 45/1999. (XII. 13.) és a 48/2001. (XII. 29.) OM rendelet szerint kell, hogy történjék.

Ezek a rendeletek szabják meg annak a feltételrendszerét, mely keretek között a gazdálkodó szervezet jogszerű szakképzést végezhet.

A gazdálkodó szervezet iskolarendszeren kívüli szakképzésre akkor jogosult, ha a gazdálkodó szervezetet – nyilvántartásba vétel iránti kérelme alapján – a székhely szerint illetékes munkaügyi központ 2002. január 1-je előtt nyilvántartásba vette.

A gazdálkodó szervezet (felnőttképzést folytató intézmény) a felnőttképzési tevékenység megkezdésére kizárólag akkor jogosult, ha nyilvántartásban szerepel.

- A nyilvántartásba történő bejegyzés négy évig érvényes.
- A nyilvántartást a megyei (fővárosi) munkaügyi központok vezetik.

E. A C) pontban vázolt kérelmezés során be kell nyújtani a Bizottság részére a felnőttképzésről szóló 2001. évi CI. törvény 16. § (2) bekezdése szerinti képzési programot.

Nem szükséges a képzési program benyújtása az Országos Képzési Jegyzékben (a továbbiakban: OKJ) szereplő képzés, továbbá az akkreditált képzési program alapján folytatott képzés esetén.

Felnőttképzést csak képzési program alapján lehet folytatni.

A képzési program moduláris felépítésű is lehet.

A képzési program tartalmazza:

- a képzés során megszerezhető kompetenciát,
- a képzésbe való bekapcsolódás és részvétel feltételeit,
- a tervezett képzési időt,
- a képzés módszereit (egyéni felkészülés, csoportos képzés, távoktatás stb.),
- a tananyag egységeit (moduljait), azok célját, tartalmát, terjedelmét,

- a maximális csoportlétszámot,
- a képzésben résztvevő teljesítményét értékelő rendszer leírását,
- a képzésről, illetve a képzés egyes egységeinek (moduljainak) elvégzéséről szóló igazolás kiadásának feltételeit,
- a képzési program végrehajtásához szükséges személyi és tárgyi feltételeket, ezek biztosításának módját.

A képzési programnak igazodnia kell a képzésben részt vevő felnőttek eltérő előképzettségéhez és képességeihez.

A képzésre jelentkező felnőtt kérheti tudásszintjének előzetes felmérését, amelyet a felnőttképzést folytató intézmény köteles értékelni és figyelembe venni.

A felnőttek képzése nyitott képzés, illetve távoktatás formájában is megszervezhető.

A meghatározott nyilvántartásban szereplő felnőttképzést folytató intézmények külön jogszabályban meghatározott feltételek alapján kérhetik képzési programjaik akkreditálását.

A programakkreditáció érvényességének időtartama legalább 2, legfeljebb 5 év lehet. A FAT a programakkreditáció alapjául szolgáló feltételek fennállása esetén kiadja a programakkreditációs tanúsítványt.

A más törvény felhatalmazása alapján akkreditált, vagy hatósági jogkörben engedélyezett képzési programot – az akkreditált felsőoktatási program kivételével – az NFI-hez be kell jelenteni. A bejelentés alapján a FAT az akkreditációs eljárás lefolytatása nélkül kiadja a programakkreditációs tanúsítványt.

Az egyházi felnőttképzési intézmények és képzési programjaik akkreditálása során a hittudományokra, illetve kizárólag a hitélet gyakorlására vonatkozó tárgyak, ismeretek tartalma nem vizsgálható.

F. Önálló nyelvi képzés

Teljes mértékben elszámolható, amennyiben a munkavállaló munkakörének ellátásához szükséges.

A nyelvi képzésen belül 30% mértékig elszámolható általános képzés illetőleg a képzéshez kapcsolódó felnőttképzési szolgáltatás.

Felnőttképzési tevékenységhez kapcsolódó szolgáltatás formái különösen az előzetes tudásszint felmérés, a pályaaorientációs és -korrekciós tanácsadás, a képzési szükségletek felmérése és a képzési tanácsadás, valamint az elhelyezkedési tanácsadás és az álláskereső technikák oktatása.

G. Szakmai képzés

Teljes mértékben elszámolható. A szakmai képzésen belül 30% mértékig elszámolható nyelvi képzés, általános képzés, illetőleg a képzéshez kapcsolódó felnőttképzési szolgáltatás (lásd F).

H. A képzési idő alulról korlátos, így a képzés 15 óránál és 3 napnál nem lehet kevesebb.

Tapasztalatok szerint ez a mérték az a minimum, mely idő alatt szakképzés, érdemi plusz ismeretek általában oktathatók és elsajátíthatók.

I. A képzésnek a Magyar Köztársaság területén kell megvalósulnia.

Költségei itt kell, hogy realizálódjanak. Nem vitatható, hogy egyes képzések – főleg multinacionális cégek esetében – színvonalasabban valósulnának meg az érintett vállalkozás külföldi tradicionális és így a hazainál fejlettebb egységeinél, de semmiképp sem kívánatos, hogy a hazai szakképzés fejlesztését célzó „szakképzési pénzek” a legkisebb mértékben is külföldre áramoljanak.

Egyéb feltételek

- **A hozzájárulásra kötelezett a saját felelősségére megkezdheti a képzést a munkaügyi tanács döntése előtt is.** Amennyiben a hozzájárulásra kötelezett a képzést a munkaügyi tanács döntésének hiányában kezdi meg, és a munkaügyi tanács a kérelmet elutasítja, akkor a szakképzési hozzájárulási kötelezettséget a saját munkavállalói el nem fogadott képzésének költségeivel nem lehet csökkenteni.
- **Azok az oktatást szervező gazdálkodó szervezetek, akik az ország különböző részein több telephellyel rendelkeznek és egységes képzést kívánnak nyújtani** minden dolgozónak, azoknak csak a vállalkozás székhelye szerinti illetékes Munkaügyi Központhoz kell benyújtani kérelmét. A más megyékben működő telephelyek dolgozóinak képzésénél a telephely szerint illetékes Munkaügyi Tanácsnak be kell mutatni a székhely szerint már megszerzett határozat hiteles másolatát. A bemutatásnak is a képzés megkezdésének tárgyében meg kell történnie.

A hozzájárulásra kötelezett – saját munkavállalói számára a felnőttképzési szerződés, az Mt. szerinti tanulmányi szerződés vagy kötelezés alapján biztosított **képzések költségeinek a szakképzési hozzájárulási kötelezettség terhére történő elszámolásakor** – az alábbi kiadásokat veheti figyelembe a rendeletben meghatározott mértékig:

- a) Külső képzés esetén a képző intézmény által lebonyolított képzés díja, a képzéshez kapcsolódó felnőttképzési szolgáltatás díja, valamint a külön jogszabályban meghatározott vizsga- és vizsgáztatási díj, és a képzés során felhasznált, a hallgatóknak véglegesen átadott tankönyvek, taneszközök költségei.
- b) Belső, illetve vegyes képzés esetén
 - Az oktatók részére fizetett juttatás és annak – a kifizetőt terhelő – járuléakai.
 - Külön jogszabályban meghatározott vizsga- és vizsgáztatási díj.
 - A képzés során felhasznált, a hallgatóknak véglegesen átadott tankönyvek, taneszközök költségei.

- Az elméleti, gyakorlati képzés során felhasznált anyagok igazolt költségei.
 - Munkaruha, védőruha költségei.
 - Tananyagfejlesztés igazolt költségei.
 - Egyéb, a képzés megszervezésével, lebonyolításával, értékelésével kapcsolatos költségek (igazolt bérleti díjak, posta- és adminisztrációs költségek).
- c) A képzéssel összefüggő igazolt utazási és szállásköltségek, amennyiben a képzés lebonyolítására nem a hozzájárulásra kötelezett által a munkavállalója munkavégzési helyeként megjelölt telephelyén történik.

Gyakori hiba, hogy a gazdálkodó szervezetek a képzésben résztvevő dolgozók a képzés idejére kieső munkaidejét is el kívánják számolni, de erre a jogszabály korábban sem és most sem ad lehetőséget.

- Az a képzés, melyet a hozzájárulásra kötelezett az illetékes Bizottság egyetemi engedélye alapján több naptári évet érintően valósul meg, un. **áthúzódó képzésnek** nevezjük. Az áthúzódó képzés esetén az engedély kiadását követő években értelemszerűen újabb engedélyre nincs szükség, de a képzés költségeit a hatályos számviteli szabályoknak megfelelően mindig a képzés tárgyevi szakaszában érvényes pénzügyi előírások szerint számolhatják el.
- A saját dolgozó képzésére fordított költségek – mint általában a szakképzési hozzájárulási kötelezettség terhére elszámolt ráfordítások – a vállalkozás számvitelében, nyilvántartásaiban oly mértékben elkülönítetten kell, hogy szerepeljenek, hogy az Adóhatóság és a Képzési Alap kezelője adott esetben gond nélkül ellenőrizhesse. A szabálytalanul és nem igazolt ráfordítások értelemszerűen nem érvényesíthetők a szakképzési hozzájárulási kötelezettség terhére.

Az OKJ-ben szereplő és az akkreditált képzési program alapján folytatott képzés tekintetében a hozzájárulásra kötelezett a felnőttképzési szerződés, tanulmányi szerződés, vagy a tanulmányok folytatására történő munkáltatói kötelezés alapján megszervezett képzésre vonatkozóan a képzés megkezdésének tárgyévében köteles a 3/2004. (II. 17.) OM-FMM rendelet mellékletei alapján elszámolást benyújtani a munkaügyi központ részére. Egy elszámolásban egy hozzájárulásra kötelezettre vonatkozó adatlaphoz több képzésre vonatkozó adatlap is csatolható.

- Az elszámolható költségek mértéke képzésben résztvevőnként és naponként nem haladhatja meg a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) 40 százalékát.

A GYAKORLATI KÉPZÉST NEM SZERVEZŐ HOZZÁJÁRULÁSRA KÖTELEZETTEK ADÓZÁSA

A gyakorlati képzést nem szervező hozzájárulásra kötelezett bruttó kötelezettségének 80%-át csökkentheti az előzőekben tárgyalt fejlesztési támogatás és saját dolgozó képzésével.

Ha a nyújtott fejlesztési támogatás (75%) és a saját munkavállaló képzésére fordított költségek (33%) összege nem éri el a szakképzési hozzájárulási kötelezettség 80 százalékát, akkor ennek a különbözetével növelt 20 százalékot kell befizetni az állami adóhatóságnál vezetett szakképzési hozzájárulási számlára.

A szakképzési hozzájárulást gyakorlati képzés szervezésével teljesítő hozzájárulásra kötelezettek

A szakképzési hozzájárulást gyakorlati képzés szervezésével teljesítő hozzájárulásra kötelezettek bejelentkezési, bevallási, befizetési és elszámolási kötelezettsége az MPA Képzési Alaprészével szemben van melyet az Oktatási Minisztérium Alapkezelő Igazgatósága kezel.

Bejelentkezés

A hozzájárulásra kötelezett a gyakorlati képzés szervezésére irányuló első együttműködési megállapodás vagy tanulószereződés megkötését követő 30 napon belül köteles az Oktatási Minisztérium Alapkezelő Igazgatóságán (1055 Budapest, Bihari János u. 5.) – a továbbiakban: OM Alapkezelő – a Magyar Közlönyben és az Oktatási Közlönyben egyidejűleg közzétett bejelentkezési nyomtatványon.

A bejelentkezett hozzájárulásra kötelezett az OM Alapkezelő által elfogadott bejelentkezési nyomtatvány másolatát megküldi a gyakorlati képzés telephelye szerint illetékes területi gazdasági kamara, továbbá az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal területileg illetékes igazgatósága részére.

A **bejelentkezési nyomtatvány** a következő adatokat tartalmazza:

- név (cégnév), rövidített cégnév,
- cím, székhely, a gyakorlati képzés telephely(ei),
- adószám,
- statisztikai számjel,
- az állami adóhatóságnál bejelentett bankszámlájának száma,
- a hozzájárulásra kötelezettnél gyakorlati képzésben részesülő szakközépiskolai, valamint szakiskolai (ideértve a speciális szakiskolát, készségfejlesztő speciális szakiskolát is) tanulók és a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény hatálya alá tartozó gyakorlati képzésben részesülő hallgatók bejelentkezéskori létszáma, szakképző iskolánként, illetve felsőoktatási intézményenként, évfolyamonként és tagozatok szerinti bontásban (a dokumentumot az érintett szakképző iskolákkal, illetve felsőoktatási intézményekkel igazoltatni kell),

- a hozzájárulásra kötelezettnél munkaviszonyban, gyakorlati oktatóként, szakoktatóként illetve oktatóként foglalkoztatottak bejelentkezéskori száma az alkalmazás módja szerint.

A bejelentkezési nyomtatványhoz a következő eredeti okiratokat vagy azok cégszerű aláírással hitelesített másolatát kell csatolni:

- a) az állami adóhatósághoz történő bejelentkezés adatlapja,
 - b) tanulószereződés,
 - c) a cégbejegyzésre kötelezettek esetében a 30 napnál nem régebbi *cégkivonat*, amennyiben a cég nincs bejegyezve, akkor a cégbejegyzési eljárás és a cégnyilvántartás egyes kérdéseiről szóló 8/1998. (V. 23.) IM rendelet 8. §-a szerinti tanúsítvány, illetve a cégbejegyzésre nem kötelezett szervezetek vonatkozásában az azonosításra alkalmas okirat (egyéni vállalkozónál a vállalkozói igazolvány, egyéb szervek esetében a nyilvántartásba vételüket igazoló okirat),
 - d) A gyakorlati képzés megszervezésére kötött együttműködési megállapodás
- A változásbejelentés másolati példányát meg kell küldeni az APEH illetékes igazgatósága részére

Bevallás

A hozzájárulásra kötelezett – a gyakorlati képzés költségeinek elszámolására vonatkozó szándékától függetlenül – a szakképző iskolával, illetve felsőoktatási intézménnyel kötött együttműködési megállapodás másolatát a megkötést követő 30 napon belül megküldi a területi gazdasági kamarának.

A gyakorlati képzést szervező hozzájárulásra kötelezett a hozzájárulási kötelezettség éves teljesítésével kapcsolatos bevallási és elszámolási kötelezettségének az OM Alapkezelő által a Magyar Közlönyben és az Oktatási Közlönyben közzétett közlemény mellékletét képező ÉVES BEVALLÁS nyomtatvány kitöltésével (az OM Alapkezelő honlapjáról letölthető www.omain.hu) és az OM Alapkezelő részére a tárgyévét követő második hónap 15. napjáig történő megküldésével tesz eleget.

A hozzájárulásra kötelezett bevallásában és elszámolásában fejlesztési támogatásként, költségghozzájárulásként kizárólag a tárgyév utolsó napjáig pénzügyileg teljesített kifizetéseket szerepeltetheti.

A gyakorlati képzésnek több hozzájárulásra kötelezett által közösen megteremtett – gyakorlati képzési célú – feltételrendszer igénybevételével történő megszervezése esetén, a költségelszámolás lehetőségét igénybe vevő hozzájárulásra kötelezettek bejelentkezési, bevallási és elszámolási kötelezettsége van. A hozzájárulásra kötelezettek, a költségek egymás közötti megosztásáról számlát köte-

lesek kibocsátani, amelynek adattartalma lehetőséget ad a teljes felosztott költség és az elszámolásra kerülő költséghányad ellenőrizhetőségére. A számlán minden esetben szerepeltetni kell az ügyletben részt vevő hozzájárulásra kötelezettek részére a bejelentkezésükkor az OM Alapkezelő által adott egyedi azonosító számot is.

A hozzájárulásra kötelezett az önellenőrzésénél az adott önellenőrzéssel érintett év bevallási nyomtatványát használja fel, a nyomtatványon feltüntetve az önellenőrzés tényét.

Ha a hozzájárulásra kötelezett utólag feltárja, hogy éves elszámolását helytelenül állapította meg, akkor a különbözetet – a végrehajtási rendeletben meghatározott elszámolásnak az Alapkezelő részére történő megküldésével egyidejűleg – közvetlenül az Alap Kincstárnál vezetett számlájára kell befizetnie, illetőleg onnan visszaigényelnie.

A hozzájárulásra kötelezett a fenti okiratokat 8 évig köteles megőrizni.

Ha a bejelentkezés nem a meghatározott határidőben történik, akkor a hozzájárulásra kötelezett a bejelentkezését megelőző időszakra költségelszámolást nem érvényesíthet.

Ha gyakorlati képzést szervező hozzájárulásra kötelezett nem tesz eleget bejelentkezésének, a rendeletben előírt kötelezettsége teljesítéséig gyakorlati képzést nem szervező hozzájárulásra kötelezettnek kell tekinteni, nem érvényesíthet gyakorlati képzéssel összefüggő költségelszámolást, illetve költség-hozzájárulást.

Befizetés

A szakképzési hozzájárulást gyakorlati képzés szervezésével teljesítő hozzájárulásra kötelezett a felhasználások után fennmaradó befizetési kötelezettségét az **MPA Fejlesztési és Képzési Alaprász** lebonyolítási számla elnevezésű **10032000-00282345-70000007** számú számlájára köteles befizetni.

Visszaigénylés

Az a hozzájárulásra kötelezett, aki hozzájárulását gyakorlati képzés megszervezésével teljesíti és a tárgyévben a tanulókkal és oktatókkal összefüggő (későbbiekben tételesen felsorolt) kifizetett költségei (kiadásai) önmagukban meghaladják a bruttó kötelezettség mértékét, akkor az azt meghaladó részt az MPA Képzési Alaprászból visszaigényelheti, melyet az Alaprászból az Alapkezelő a rendelkezésre álló összeg, illetve a költségvetési törvényben jóváhagyott éves előirányzat erejéig ki kell, hogy elégítse. A kapott visszatérítést egyéb bevételként kell elszámolni.

A visszaigénylésre jogosult hozzájárulásra kötelezett éves **visszatérítési igényét** a közzétett bevallási nyomtatványon nyújtja be az OM Alapkezelőhöz a tárgy-évet követő év második hónapjának 15. napjáig.

Az a hozzájárulásra kötelezett, aki más hozzájárulásra kötelezettnek is gondoskodik tanulói, illetve hallgatói gyakorlati képzéséről, visszatérítési igényét csak saját tanulói, illetve hallgatói létszámának megfelelően érvényesítheti a többletköltségeire, ha az Szht. mellékletében felsorolt költségei, kiadásai önmagukban meghaladják a bruttó kötelezettsége mértékét.

Visszatérítési igény negyedévenként és havonta is benyújtható. A negyedéves visszatérítési igényt az a hozzájárulásra kötelezett nyújthatja be, akinek a tárgyévet megelőző két évben – évente – a visszatérítési igénye az 500 000 Ft-ot elérte. Az ennél kisebb visszatérítési igény az éves bevallásban érvényesíthető.

Az a hozzájárulásra kötelezett, aki a többletköltség visszatérítését negyedévente kívánja érvényesíteni, az első három negyedévben felmerült igényét az éves bevallási nyomtatvánnyal egyidejűleg közzétett „Adatlap a Munkaerőpiaci Alap fejlesztési és képzési alaprészéből tényleges költség alapján történő visszaigénylés évközi folyósításához” című nyomtatványon nyújthatja be a tárgynegyedévet követő hó 20. napjáig. A negyedik negyedévi igénylés az éves bevallás részeként érvényesíthető.

Amennyiben a hozzájárulásra kötelezett a bevallását negyedévente kívánja benyújtani, ezt a szándékát az éves bevallási nyomtatványán, a **negyedéves bevallásra történő bejelentkezési nyilatkozat** kitöltésével köteles jelezni.

Amennyiben a visszatérítési igény mértéke kettő egymást követő negyedévben eléri az 1 millió forintot, akkor a visszatérítési igény e feltétel fennállásáig havonta is benyújtható.

- A havonta érvényesíthető visszatérítési igény az éves bevallási nyomtatvánnyal egyidejűleg közzétett „Adatlap a Munkaerőpiaci Alap képzési alaprészéből tényleges költség alapján történő visszaigénylés évközi folyósításához” című nyomtatványon nyújtható be a tárgy hó lezárását követő hó 10. napjáig. Az utolsó havi igénylés az éves bevallás részeként érvényesíthető.
- A visszatérítési igényt érvényesítő hozzájárulásra kötelezett az éves bevalláshoz csatolja a területi gazdasági kamarának az oktatott szakképesítés tekintetében illetékes gazdasági érdek-képviselői szervezettel együttműködve kiadott és érvényben lévő tanúsítványa másodlatát arról, hogy rendelkezik az adott szakképesítés gyakorlati képzéséhez jogszabályban előírt feltételekkel. A tanúsítványnak tartalmaznia kell a többműszakos gyakorlati képzést is figyelembe vevő létszámkapacitást.
- Ha a hozzájárulásra kötelezettnek az Szht. mellékletében felsorolt költségei eléri, vagy meghaladják a bruttó kötelezettsége mértékét, akkor a tanuló,

illetve hallgató gyakorlati képzéséről más hozzájárulásra kötelezett számára is gondoskodó hozzájárulásra kötelezett a visszatérítési igényét csak a saját tanulói, illetve hallgatói létszáma után érvényesítheti.

Az a hozzájárulásra kötelezett, aki más hozzájárulásra kötelezettől annak hozzájárulási kötelezettsége terhére a gyakorlati képzés – az Szht. mellékletében felsorolt elszámolható – költségeihez költség-hozzájárulásban részesül, a többletköltségei visszatérítésére tarthat igényt.

A visszatérítési igény alapjául szolgáló okiratok megőrzési ideje 8 év.

A gyakorlati képzést szervező átalányadózó hozzájárulásra kötelezettet nem illeti meg a visszatérítés.

Kötelezettségcsökkentő tételek

A szakképzési hozzájárulási kötelezettség terhére figyelembe vehető költségek és támogatások két nagy csoportra oszthatók:

- Visszaigényelhető költségek.
- A kötelezettség mértékéig figyelembe vehető költségek.

VISSZAIGÉNYELHETŐ KÖLTSÉGEK

A gyakorlati képzés megszervezése során felmerült költségek egy része visszaigényelhető. Ezek azok a költségek, amelyek a tanulók, hallgatók, valamint az oktatók juttatásait és járandóságait tartalmazza. **Visszaigénylési lehetőség csak a hozzájárulási kötelezettséget meghaladó költséghányadra van.**

Tanulók, hallgatók pénzbeli juttatása és díjazása

A tanulók/hallgatók gyakorlati képzésének szerződéses feltételei

A tanulók a gyakorlőhelyen vagy tanulószerveződés, vagy iskolával kötött együttműködési megállapodás alapján vesznek részt a gyakorlati képzésben. A hallgatók esetében csak az együttműködési megállapodás keretében nyújtható gyakorlati képzés.

A tanuló gyakorlati képzése a szakképzést folytató intézmények (szakképző iskola, gazdálkodó szervezet) közötti együttműködési megállapodás alapján **2005. évtől** csak abban az esetben folytatható, ha

- a tanuló gyakorlati képzésére költségvetési szervnél,
- a gyakorlati képzés szervezője szakképző iskola és az összefüggő szakmai gyakorlatra gazdálkodó szervezetnél,

- c) a gyakorlati képzés szervezője csak részben rendelkezik a gyakorlati képzés feltételeivel, ezért a tanuló kiegészítő gyakorlati képzésére más gyakorlati képzést szervezőnél,
- d) a tanuló gyakorlati képzésére több gazdálkodó szervezet által közösen működtetett üzemenkénti tanműhelyben,
- e) a tanuló gyakorlati képzésére képző központ által működtetett tanműhelyben kerül sor.

Az együttműködési megállapodásra a Polgári Törvénykönyv rendelkezéseit kell alkalmazni.

A megállapodást írásba kell foglalni és azt a működési költségek biztosítása érdekében a szakképző iskola fenntartójának jóvá kell hagynia.

Ha a megállapodásban foglaltaknak valamelyik fél nem tesz eleget, a mulasztást sérelmező fél a szakképző iskolát fenntartó önkormányzat jegyzőjénél, főjegyzőjénél egyeztetést kezdeményezhet.

Az **együttműködési megállapodás kötelező tartalmi elemeit** a 13/2004. OM rendelet tartalmazza az alábbiak szerint:

- a megállapodást kötő felek nevét (cégnevét), székhelyét, adószámát, bank-számlaszámát, statisztikai számjelét, a hozzájárulásra kötelezettnél gyakorlati képzésben részesülő szakképző iskolai tanulók vagy hallgatók szakképesítésenkénti, szakonkénti, évfolyamonkénti, tagozatonkénti létszámát,
- szakképző iskola OM azonosítóját
- az intézmény helyi tantervében, szakmai programjában szereplő gyakorlati képzés időtartamát, és tárgyi feltételrendszerének leírását,
- a szakképző intézmény, illetve a felsőoktatási intézmény kötelezettségeit a szakmai gyakorlat megszervezésével kapcsolatban,
- a hozzájárulásra kötelezett feladatait a szakmai gyakorlat megszervezésével kapcsolatban,
- a tanulók és a hallgatók juttatásait, felelősségbiztosítását,
- a gyakorlati képzéssel összefüggő, a gyakorlat időtartamával arányosan felmerülő és a vonatkozó jogszabályok keretei között elszámolható költségeket, továbbá az elszámolható képző eszközök és tanműhely rezszi költségeit,
- a tanulók és a hallgatók foglalkoztatásának felügyeletét,
- hogy a képzési idő egyes szakaszaiban hol, és milyen formában valósul meg a gyakorlati képzés.

A jogszabály a felsőoktatási intézmények hallgatóira (és a felsőoktatási intézményekre) egyéb speciális szabályokat ír elő, melyek ugyan nem kötelező szerződési elemek (bár ajánlatos azokat ott szerepeltetni) meglettük kötelező.

A hozzájárulásra kötelezett a **felsőoktatási intézmények** hallgatói részére együttműködési megállapodás keretében szervezett gyakorlati képzés költségeit akkor számolhatja el a szakképzési hozzájárulás terhére, ha

- a gyakorlati képzés a képesítési követelményekben, illetve a szakmai és vizsgakövetelményben, vagy a felsőoktatási intézményi tantervben szerepel,
- a gyakorlati képzés időtartama és kredit értéke a képesítési követelményben, illetve a szakmai és vizsgakövetelményben vagy a felsőoktatási intézményi tantervben került meghatározásra, továbbá
- a gyakorlati képzés meghatározott időtartamának 80 százalékában a hallgató gyakorlati tevékenységet végez.

A tanulószerveződés

A tanulószerveződést az Szt. negyedik részének III. fejezete szabályozza:

Szakképzési évfolyamon a tanuló gyakorlati képzése gazdálkodó szervezetnél a tanuló és a gazdálkodó szervezet között gyakorlati képzés céljából megkötött írásbeli tanulószerveződés alapján folyik, kivéve, ha a gyakorlati képzés az iskolával kötött együttműködési megállapodás alapján jogszerűen történik.

A tanulószerveződés megkötésekor, módosításakor, továbbá a gyakorlati képzés során tilos a hátrányos megkülönböztetés. A hátrányos megkülönböztetés tilalmára, következményeinek orvoslására a közoktatási törvény előírásait kell alkalmazni.

A hátrányos megkülönböztetés tilalmát megszegő gazdálkodó szervezetet az illetékes területi gazdasági kamara – a gazdasági érdekképviselői szervezetekkel együttműködve – egytől öt évig terjedő időtartamra eltilthatja a gyakorlati képzésben való részvételtől.

A tanulószerveződés megkötésében – a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő, illetőleg a gyám kérésére – az illetékes szakképző iskola képviselője közreműködik. Ha a közreműködés eredményeként sem kerül sor tanulószerveződés megkötésére, akkor a szakképző iskola – az illetékes területi gazdasági kamara közreműködésével – gondoskodik annak a tanulónak a gyakorlati képzéséről, aki egyébként a szakképzés megkezdéséhez szükséges feltételeknek megfelel.

A tanulószerveződés alapján a tanuló gyakorlati képzéséről a gazdálkodó szervezet a képzés teljes időtartama alatt gondoskodik. Ennek keretében gondoskodik a tanuló előírt követelmény szerinti képzéséről, szakmai fejlődéséről, továbbá egészsége és testi épsége megóvásáról.

A gazdálkodó szervezet a tanulószerveződésben és a törvényben meghatározott gyakorlati képzési és más kötelezettségeinek a teljesítése alól csak akkor mentesül, ha feladatait szakképző iskola vagy más gazdálkodó szervezet átvállalja, illetőleg a tanuló más gazdálkodó szervezettel tanulószerveződést köt.

A gazdálkodó szervezetnek a tanulószerveződés kötési szándékát az iskolai felvételt megelőző naptári év végéig kell bejelentenie az illetékes területi gazdasági

gi kamarának és a tanuló szakmai elméleti képzését ellátó szakképző iskolának. Ha a tanulószerveződés megkötését az illetékes területi gazdasági kamara kezdeményezi, a gazdálkodó szervezet mentesül a bejelentési kötelezettség alól.

A tanulószerveződést az iskolai beiratkozás időpontját megelőzően az illetékes területi gazdasági kamara előtt írásban kell megkötni. Az írásban megkötött tanulószerveződést a gazdálkodó szervezet az iskolai beiratkozás időpontjáig köteles bemutatni a megjelölt szakképző iskolának. A tanulószerveződés alapján a szakképző iskolába fel kell venni azt a tanulót, aki egyébként a felvételi feltételeknek megfelel.

A tanulószerveződés alapján a tanuló az e törvény szerint járó juttatásokra a tanév kezdő napjától jogosult.

A gyakorlati képzés kezdő napja a szakképző iskola által a gyakorlati képzésre kijelölt első nap.

Tanulószerveződést az a gazdálkodó szervezet köthet, amely rendelkezik a törvényben és a külön jogszabályban meghatározott feltételekkel, illetőleg e feltételekről más gazdálkodó szervezettel, vagy szakképző iskolával együttműködve gondoskodni tud.

A gyakorlati követelményekre való felkészítés feltételeinek meglétét a gyakorlati képzés szervezőjének telephelye szerint illetékes területi gazdasági kamara a gazdasági érdekképviselői szervezetekkel, szakmai szervezetekkel együttműködve a tanulószerveződés megkötését megelőzően bírálja el.

A tanulószerveződést, illetőleg a gyakorlati képzést szervező gazdálkodó szervezet az illetékes területi gazdasági kamara tartja nyilván, a gazdasági érdekképviselői szervezetekkel, szakmai szervezetekkel együttműködve ellátja a gyakorlati képzés ellenőrzését.

A gazdálkodó szervezet gyakorlati képzésre való alkalmasságának elbírálásában és a gyakorlati képzés ellenőrzésében – az illetékes területi gazdasági kamara felkérése alapján és a feltételek biztosítása mellett – a tanuló szakmai elméleti képzését ellátó szakképző iskola részt vesz.

Az illetékes területi gazdasági kamara az államigazgatási eljárás általános szabályai szerint jár el.

Az illetékes területi gazdasági kamara határozatával szemben fellebbezésnek nincs helye. A határozat felülvizsgálatát a bíróságtól lehet kérni, a bíróság a határozatot megváltoztathatja. A bíróság soron kívül köteles eljárni.

Tanulószerveződést az a tanuló köthet, aki

- a közoktatási törvényben előírt tankötelezettségének eleget tett, továbbá
- a szakképesítésre előírt előképzettségi és egészségügyi feltételeknek megfelel.

A gazdálkodó szervezet a tanulószerveződés megkötését szakmai alkalmassági vizsgához, illetőleg pályalkalmassági vizsgálathoz is kötheti. A szakmai alkal-

massági vizsga, illetőleg pályaalakmassági vizsgálat a gyakorlati ismeretek elsajátításához szükséges alapvető képességek vizsgálatára terjedhet ki.

A szakmai alkalakmassági vizsga, illetőleg a pályaalakmassági vizsgálat lebonyolításában a gazdálkodó szervezet felkérésére – a feltételek biztosítása esetén – a tanuló szakmai elméleti képzését ellátó szakképző iskola részt vesz.

A tanulószerveződésben a gazdálkodó szervezet arra vállal kötelezettséget, hogy a tanuló számára – egészségvédelmi szempontból biztonságos munkahelyen – egységes szakmai követelményeknek megfelelő gyakorlati képzésről és nevelésről gondoskodik.

A tanulószerveződésben a tanuló arra vállal kötelezettsége, hogy

- a gazdálkodó szervezet képzési rendjét megtartja, a képzésre vonatkozó utasításait végrehajtja;
- a szakmai gyakorlati ismereteket a képességeinek megfelelően elsajátítja;
- a biztonsági, egészségügyi és munkavédelmi előírásokat megtartja;
- nem tanúsít olyan magatartást, amellyel a gazdálkodó szervezet jogos gazdasági érdekeit veszélyeztetné.

A tanulószerveződésnek *tartalmaznia* kell

- a gazdálkodó szervezet megjelölését és a tanuló személyi adatait;
- az OKJ-val azonos módon a szakképesítés megnevezését és a képzési időt;
- a gyakorlati képzés helyét;
- a tanulónak adandó pénzbeli juttatás évfolyamonkénti havi összegét;
- a gazdálkodó szervezet által – a tanulót jogszabály alapján megillető juttatásokon és kedvezményeken felül – biztosított egyéb juttatások és kedvezmények megjelölését, azok mértékét és feltételeit.

A tanulószerveződés *megszűnik*

- a) a szakmai vizsga sikeres leteltével;
- b) a szakképző iskolából való kizárással, illetőleg a tanuló jogviszonyának a közoktatási törvény szerinti megszűnésével, ha a tanuló az iskolai tanulmányait 30 napon belül más szakképző iskolában sem tudja folytatni;
- c) a gazdálkodó szervezet jogutód nélküli megszűnésével;
- d) a gazdálkodó szervezet eltiltásával a gyakorlati képzésben való részvételtől,
- e) a tanuló halálával.

Az előző pontok alapján a tanulószerveződés a gyakorlati képzésben való részvételtől eltöltő határozat jogerőre emelkedésének napjával, azonnali végrehajtás elrendelése esetén a határozat végrehajtásának napján szűnik meg.

Ha a tanulószerveződés a gazdálkodó szervezet megszűnése vagy a gyakorlati képzéstől való eltiltása alapján szűnik meg, akkor az illetékes területi gazda-

sági kamara és a szakképző iskolaköteles elősegíteni a tanuló további gyakorlati képzését.

A tanulószerveződést a tanuló és a gazdálkodó szervezet csak közös megegyezéssel módosíthatja.

A *gazdálkodó* szervezet a tanulószerveződést akkor *mondhatja fel*, ha

- a szakképző iskola a tanulót elégtelen tanulmányi eredmény miatt a képzési idő alatt másodszor utasította az évfolyam megismétlésére;
- a tanuló a szakmai vizsga követelményeinek a vizsga megismétlésekor sem tesz eleget;
- a tanuló a tanulószerveződésben vállalt lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegi, vagy egyébként olyan magatartást tanúsít, amely a tanulószerveződés fenntartását lehetetlenné teszi.

A *gazdálkodó* szervezet a tanulószerveződést *nem mondhatja fel*

- a tanuló betegsége időtartama alatt, legfeljebb azonban a betegszabadság lejárta követő egy évig, gumókóros megbetegedés esetén két évig;
- üzemi baleset vagy foglalkozási megbetegedés esetén a táppénzre való jogosultság teljes ideje alatt;
- a terhesség ideje alatt, továbbá a szülést követő hatodik hónap végéig.
- A tanuló a tanulószerveződést az illetékes területi gazdasági kamarával történt egyeztetést követően indokolás nélkül bármikor felmondhatja.

Egyéb rendelkezések

A felmondást írásban kell közölni.

A gazdálkodó szervezet a felmondást indokolni köteles. Az indokolásból a felmondás okának világosan ki kell tűnnie. Vita esetén a felmondás indokának valódiságát és okszerűségét a gazdálkodó szervezetnek kell bizonyítania.

Felmondás esetén a tanulószerveződés a felmondás közlését követő tizenötödik napon szűnik meg.

A tanuló a felmondással szemben, a felmondás közlésétől számított tizenöt napon belül bírósághoz fordulhat.

A keresetnek a felmondás végrehajtására – a két évfolyam ismételése és a szakmai vizsga ismételt eredménytelensége kivételével – halasztó hatálya van.

A tanulószerveződés megszűnéséről a gazdálkodó szervezetnek az illetékes területi gazdasági kamarát, illetőleg a tanuló szakmai elméleti képzését ellátó szakképző iskolát egyidejűleg értesítenie kell.

A tanulószerveződés megszűnésekor a gazdálkodó szervezet a tanuló részére – kérelmére – köteles igazolást kiállítani a gyakorlati képzésben eltöltött időről és a megszerzett gyakorlati ismeretekről.

Kiskorú tanuló esetén a tanulószerveződés megkötéséhez, a tanuló részéről történő felmondásához és módosításához be kell szerezni a szülő, illetőleg a gyám írásbeli hozzájárulását is.

Oktatási szünet, pihenőidő

A tanulószerveződés alapján gyakorlati képzésben részt vevő tanulót

- tanévenként (évfolyamonként) legalább harminc nap oktatási szünet, továbbá azokban a tanévekben, amelyekben a tizenkilencedik életévét még nem tölti be, ezen felül további öt nap oktatási szünet;
- a tanulmányokat befejező szakmai vizsga előtt a vizsgára való felkészülés céljára legalább tíz nap felkészülési idő illeti meg.

Biztosított felkészülési idő megilleti azt a tanulót is, akinek a gyakorlati képzése nem tanulószerveződés alapján történik.

Az oktatási szünetet a szakképző iskola oktatási szünetében lehetőleg egybefüggően kell kiadni.

Ha a tanuló az utolsó évfolyamot követő első szakmai vizsgán eredményesen megfelelt, oktatási szünetre nem tarthat igényt.

A felkészülési idő – függetlenül a szakmai vizsga sikerétől – egy ízben illeti meg a tanulót. A gazdálkodó szervezet a szakmai vizsga megismétlésekor is biztosíthat felkészülési időt. A felkészülési időt közvetlenül a szakmai vizsga előtt, a gyakorlati képzés idejének terhére kell kiadni.

A tanulószerveződés alapján a tanulót a betegsége idejére – kivéve, ha a társadalombiztosítási szabályok szerinti üzemi baleset és foglalkozási betegség miatt nem tud részt venni a gyakorlati képzésben – **naptári évenként tíz nap betegszabadság illeti meg** a munkajogi szabályok szerint.

A betegszabadság időtartamára a tanuló részére pénzbeli juttatásának hetvenöt százaléka jár. Az oktatási szünet, a felkészülési idő és a betegszabadság kiadásánál a heti pihenőnapokat és a munkaszüneti napokat figyelmen kívül kell hagyni.

A terhes, illetőleg szülő tanulót a munkajogi szabályok szerinti **szülési szabadság illeti meg**.

Tanulók pénzbeli juttatása

A tanulószerveződés alapján a gazdálkodó szervezet a tanuló részére pénzbeli juttatást köteles fizetni.

A tanulók díjazásánál alapvető különbséget kell tennünk abból a szempontból, hogy a képző helyen a tanuló tanulószerveződéssel vagy iskolával kötött együttműködési megállapodás alapján vesz részt a képzésben. A tanulószerveződéssel

rendelkező hallgatóknak – a tanulósz szerződés alapján – havonta díjazás jár. A tanulósz szerződéssel nem rendelkező tanulóknak csak a szorgalmi idő befejezését követő, összefüggő szakmai gyakorlat időtartamára jár díjazás.

A **tanuló pénzbeli juttatásának havi mértéke** a szakképzési évfolyam első félévében – függetlenül az elméleti, illetőleg a gyakorlati képzési napok számától – **a kötelező legkisebb munkabér legalább tizenöt százaléka**. A tanulmányi kötelezettségének eredményesen eleget tett **tanuló pénzbeli juttatásának mértékét** a szakképzési évfolyam második, illetőleg további féléveiben – a tanuló tanulmányi előmenetelét és szorgalmát is figyelembe véve – az **előző félévben nyújtott pénzbeli juttatás havi összegének legalább tíz százalékával kell emelni**. A pénzbeli juttatás összegéről tájékoztatni kell az illetékes szakképző iskolát.

A tanuló pénzbeli juttatását utólag, a munkajogi szabályok figyelembevételével kell kifizetni.

A díjazás mértéke felülről is korlátos. A kifizetés teljesíthető a minimálbér 50%-a erejéig.

**Tanuló pénzbeli juttatása
(Ft-ban)**

Év	Minimálbér (Ft)	Minimum			Maximum		
		%	Érték (Ft)	1999=100%	%	Érték (Ft)	1999=100%
1999.	22 500	10	2250	100	20	4 500	100
2000.	25 500	10	2550	113	30	7 650	170
2001.	40 000	7	2800	124	30	12 000	267
2002.	50 000	6	3000	133	30	15 000	333
2003.VI. 6-ig	50 000	6	3000	133	30	15 000	333
2003.VI. 7-től	50 000	15	7500	333	30	15 000	333
2004	53 000	15	7950	353	50	26 500	589
2005	57 000	15	8550	380	50	28 500	633

A pénzbeli juttatás a tanulósz szerződéses tanulót a betegállomány kivételével a képzés teljes időtartamára – ideértve a tanulónak járó oktatási szünet időtartamát is – megilleti.

Ha a tanulósz szerződés a tanév megkezdése után, hónap közben jön létre vagy szűnik meg, akkor a tanulót a pénzbeli juttatás időarányos része illeti meg.

A tanuló betegsége idejére a társadalombiztosítási jogszabályok szerint táppénzre jogosult.

A tanuló részére járó pénzbeli juttatásából való levonásnak csak jogszabály, végrehajtható határozat, vagy a tanuló hozzájárulása alapján van helye.

A levonásra a munkabérből történő levonásra vonatkozó szabályok az irányadók. Jegalap nélküli kifizetés esetén a pénzbeli juttatást a tanulótól a munkajogi szabályok szerint lehet visszakövetelni.

Hallgatók díjazása

A **hallgatók díjazása csak felülről korlátozott**, mely szerint az egy hónapra fizethető és elszámolható díjazás a **mindenkori minimálbér 50%-át nem haladhatja meg**. Az ilyen mértékű kifizetés a gyakorlati képzés teljes idejére teljesíthető.

A tanulók, hallgatók juttatásai

A tanulók juttatásai

A költségek elszámolásánál az iskolai rendszerű szakképzésben részt vevő **tanulók** juttatásairól szóló 4/2002. (II. 26.) OM rendelet kötelező előírásait kell figyelembe venni:

- a tanulót a gyakorlati képzés ideje alatt **tisztálkodási eszköz**, (szappan, kéztisztító krém) továbbá ugyanolyan **munkaruha, egyéni védőruha és védőeszköz, védőital** illeti meg mint a vele azonos munkahelyen foglalkoztatott dolgozót.

A munkaruha kihordási ideje két év. A gyakorlati képzést szervező azonban a gyakorlati képzésben eltöltött napok arányát, a tanuló életkori sajátosságait, továbbá a munkával járó szennyeződés mértékét figyelembe véve a tanulószereződésben, a szakképző iskola szervezeti és működési szabályzatában, illetőleg a szakképző iskola és a gazdálkodó szervezet közötti megállapodásban ennél rövidebb kihordási időt is meghatározhat.

A kihordási idő letelte után a munkaruha a tanuló tulajdonába kerül.

Ha a tanulói jogviszony a kihordási idő letelte előtt szűnik meg, a tanuló a jó állapotban lévő munkaruhát visszaadhatja, vagy, ha megtartja, köteles a munkaruha értékének arányos részét megtéríteni. A gyakorlati képzést szervező ettől eltekinthet, ha a tanulói jogviszony a szakmai tanulmányok befejezése miatt szűnik meg, és a tanuló a munkaruhát legalább egy évig használta.

A munkaruha tisztán tartása a tanuló kötelezettsége, de a vonatkozó egyedi szabályzatok és szerződések ettől eltérően is rendelkezhetnek.

- a tanuló részére a gyakorlati képzési napokon egyszeri kedvezményes **étkeztetést** kell biztosítani. Az étkezésről meleg – kivételesen indokolt esetben hideg – élelem biztosításával a gyakorlati képzést szervező a helyileg szokásos módon köteles gondoskodni. Amennyiben az étkezés természetben nem biztosítható a dolgozók számára adómentesen adható étkezési utalvány is elszámolható.

- útiköltség-térítés kötelezően csak a tanulmányok alatti vizsgákra, beszámolókra és vissza történő utazások esetén jár a tanulónak.
- Ha gyakorlati képzés átmenetileg a képzést szervező székhelyén, telephelyén kívül levő munkahelyen történik, az **utaztatásról, szállásról** és az étkezésről természetben kell gondoskodni és ezt esetenként dokumentálni kell. Az ily módon dokumentált költségek elszámolhatók. A szállásköltség elszámolható mértéke számla alapján tanulónként 1000 Ft/nap.

A hallgatók juttatásai

A költségek elszámolásánál az iskolai rendszerű szakképzésben részt vevő **hallgatók** juttatásairól szóló 13/2004. (IV. 27.) OM rendelet 18. § kötelező előírásait kell figyelembe venni: Amennyiben együttműködési megállapodás keretében folyik a gyakorlati képzés, a hallgatóknak az alábbi juttatások járnak kötelezően:

- útiköltség-térítés a tanulmányok alatti vizsgára és vissza történő utazás költségeihez, ha arra nem a hallgató állandó szakmai gyakorlati képzési helyén kerül sor,
- útiköltség-térítés, ha a hallgató gyakorlati képzését a gyakorlati képzést szervező – átmenetileg – székhelyén, telephelyén kívül levő munkahelyen szervezi meg,
- tisztálkodási eszköz, kedvezményes étkezés, továbbá ugyanolyan munkaruha, külön jogszabály alapján kötelezően előírt egyéni védőeszköz, mint ami a vele azonos munkahelyen, illetve munkafeltételek között foglalkoztatott munkavállalót megilleti.

A juttatásokról – eltérő megállapodás hiányában – a hozzájárulásra kötelezett gyakorlati képzést szervező az alábbiak figyelembevételével természetben gondoskodik:

- a kedvezményes étkeztetés keretében a hallgató részére biztosított természetbeni hozzájárulás (étkezési utalvány, jegy stb.) értéke nem lehet kevesebb a munkavállalóknak juttatott étkezési hozzájárulás – személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvényben meghatározott – adómentes összegénél,
- a munkaruha kihordási ideje két év,
- a kihordási idő letelte után a munkaruha a hallgató tulajdonába kerül,
- a gyakorlati képzést szervező az előző pontokban foglaltaktól eltekinthet, ha a hallgató a munkaruhát legalább egy évig használta.

A gyakorlati képzésben eltöltött napok arányát, továbbá a munkával járó szennyeződés, illetve elhasználódás mértékét figyelembe véve a megállapodásban rövidebb kihordási idő is meghatározható. Ha a hallgatói jogviszony a kihordási idő letelte előtt megszűnik, a hallgató a munkaruhát akkor tarthatja meg, ha a munkaruha kihordási idejéből hátralevő időre jutó arányos árát megtéríti.

A hozzájárulásra kötelezett saját költségére a hallgatót gyakorlati képzése során elért eredménye, teljesítménye alapján **jutalomban**, prémiumban és más juttatásban, továbbá szociális támogatásban is részesítheti, amelyek a szakképzési hozzájárulás teljesítéseként nem számolhatóak el.

A tanulóknak, hallgatóknak juttatásainál alapelv, hogy mindazon juttatásokat megkapják, mint a velük azonos munkahelyen, azonos munkakörben foglalkoztatott dolgozók, amit akár kollektív szerződés, akár „szokásjog” szabályoz.

Természetesen azoknál a gazdálkodóknál, ahol a szokásjog, hogy senki nem kap semmit, ez a gyakorlati képzésben résztvevő tanulók, hallgatók esetében nem járható, és itt érvényesíteni kell a jogszabályokban és a tanulószerveződésben, valamint az együttműködési megállapodásokban rögzített juttatásokat.

A tanulók, hallgatók felelősség biztosítása, orvosi ellátása

A tanulók/hallgatók javára felelősség biztosítása jogszabályban előírt kötelezettség, melyet a gyakorlati képzést teljesítőnek meg kell kötnie a tanuló/hallgató javára. Általános tapasztalat, hogy ez évente 500–1500 Ft/fő értéket képvisel, biztosító társaságtól függően.

Elszámolhatók a tanuló/hallgató rendszeres orvosi vizsgálatának költségei, melyet a foglalkoztatás-egészségügyi szolgálatról szóló 89/1995. (VII. 14.) Kormányrendelet szerint kell elvégezni. Az elszámolhatóság mértékénél a Kormányrendeletben foglalt mértékek az irányadók. Értelmszerűen csak a munka- és foglalkoztatás-egészségüggyel összefüggő teljesítések vehetők figyelembe. Külső szolgáltató esetén a költségeket számlával kell igazolni. Amennyiben a gyakorlati képzést folytató saját üzemorvosi szolgálat keretében végzi ezt a kötelezettséget, úgy az elszámolást belső kalkulációval kell alátámasztani.

Gyakorlati oktatók díjazása, költségelszámolása

Elszámolható a gyakorlati képzésben gyakorlati oktatóként, szakoktatóként, oktatóként foglalkoztatott dolgozó díjazása, társadalombiztosítási és egyéb járuléka, útiköltség-térítése, amennyiben a tanuló gyakorlati képzését és felügyeletét ellátó dolgozó a hozzájárulásra kötelezettel munkaviszonyban áll.

Ha a dolgozóhoz beosztott tanulók száma eléri a közoktatási törvényben gyakorlati képzésben meghatározott tanulók iskolája szerinti átlaglétszámot, a dolgozó díjazásából elszámolható hányad felső határa **középfokú iskolai végzettségű dolgozó esetén a kötelező legkisebb munkabér háromszorosa, középiskolai végzettséggel vagy mestervizsgával rendelkező dolgozó esetében a kötelező legkisebb munkabér négyszerese, felsőfokú iskolai végzettségű dolgozó esetén a kötelező legkisebb munkabér négy és félszerese.**

Ha a tanulók száma nem éri el az átlaglétsszámot, az elszámolható hányad felső határát olyan arányban kell csökkenteni, amilyen arányban a tanulók száma kevesebb az átlaglétsszámnál.

A jogszabályi szöveg határozottan előírja, hogy az érintett dolgozóval a hozzájárulásra kötelezett munkaviszonyban kell, hogy álljon. (Egyéb jogviszony pl. megbízás stb. nem fogadható el.)

Az elszámolhatóság mértékénél két dologra kell figyelemmel lenni.

- az elszámolhatóságnak meg kell felelnie a ténylegesen – **bérlistán átvett** – jövedelem kifizetésével is.
- az elszámolhatóság mértékét befolyásolja még a figyelembe vehető **oktatók száma** is. Az esetek nagy részében a hozzájárulásra kötelezettnél alkalmazott gyakorlati oktatók száma nem esik egybe a jogszabályok által figyelembe vehető oktatók számával. A figyelembe vehető oktatószám meghatározásánál figyelemmel kell lenni a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 3. mellékletének e csoportjára, miszerint a szakközépiskolai és szakiskolai képzés csoportlétsszáma átlag 8 fő, maximum 12 fő. Értelemszerűen a számításnál az átlag 8 fő figyelembevétele a célszerű. Problémát jelent, hogy a közoktatási törvény egész hónapon át folyó folyamatos képzést feltételez, míg a szakképzési hozzájárulásra kötelezettnél – hasonló helyen – lévő tanuló szakaszosan tartózkodik. A számításnál a korábbi években ez komoly gondot nem jelentett, mivel nagy átlagban hetes váltásban tartózkodtak a tanulók a gyakorlóhelyen és általában a csoportlétsszám kétszeresen – 16 fő – esetén lehetett 1 fő oktatót figyelembe venni.

Az OKJ változása során a **gyakorlati oktatás ideje szakmánként megváltozott**, ezért az arányosítást most már akár szakmánként is a tényleges gyakorlati időre vetítve kell elvégezni.

Az oktatási törvény hivatkozott mellékletében rögzített **nyolc fős csoportlétsszámtól két esetben lehet eltérni**:

- a beszéd- és az enyhe értelmi fogyatékos, a más fogyatékos tanulók csoportjából a részképesség kieséssel küzdő, továbbá a beilleszkedési zavarokkal, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő gyermeket, tanulót – függetlenül attól, hogy a gyermek, tanuló a többi gyermekkel együtt vagy külön vesz részt óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, kollégiumi nevelésben – az óvodai csoport, iskolai osztály, kollégiumi csoport létsszámának számításánál kettő, a testi, érzékszervi és a középsúlyos értelmi, továbbá az előzőekben fel nem sorolt más fogyatékos gyermeket, tanulót

pedig három gyermekként, tanulóként kell számításba venni. Két tanulóként kell számításba venni a felzárkóztató oktatásban részt vevő tanulót.

- az országos érvényű munkavédelmi szabályok más csoportlétszámot írnak elő.

A speciális tanulók oktatásának jogszerűségét (alapító okirat, működési engedély) a gyakorlati oktatást folytató szervezetnek igazolnia kell.

Igazolni kell további tanulóként – központilag kijelölt szervezet által kiadott dokumentumok alapján – a tanuló speciális minősítését.

Az oktatókra, szakoktatókra elszámolható díjhányadok összegét túl nem lépve, a keretösszeg az oktatók, szakoktatók díjazására a hozzájárulásra kötelezett által saját döntése szerint csoportosítható, felhasználható (ún. bértömeg).

Szintvizsga szervezése

A gyakorlati képzés szervezője annak mérésére, hogy a tanuló a szakmai alapképzés során elsajátította-e az irányítás melletti munkavégzéshez szükséges kompetenciákat, a szakmai és vizsgakövetelményben előírt szintvizsgát szervez. A szintvizsga előkészítésében és megszervezésében az illetékes területi gazdasági kamara a gazdasági érdekképviselői szervezetek, szakmai szervezetek, továbbá a tanulói jogviszony szerint illetékes szakképző iskola képviselőjével együttműködve vesz részt.

A hozzájárulásra kötelezett szintvizsgával kapcsolatban két **közreműködő szakértő díjazását számolhatja el** a szakképzési hozzájárulás teljesítésénél a **kötelező legkisebb munkabér legfeljebb 2 százalékának mértékéig szakértőnként és vizsgázóként.**

A BRUTTÓ HOZZÁJÁRULÁSI KÖTELEZETTSÉG MÉRTÉKÉIG FIGYELEMBE VEHETŐ KÖLTSÉGEK

Ezek általában a képzést szolgáló tárgyi eszközök, műhelyrezsik, saját dolgozó képzése és támogatások, amelyek (ún. „lelakható”) költségek, mellyel adott esetben lenullázhatja hozzájárulási kötelezettségét a hozzájárulásra kötelezett.

A gyakorlati képzést szolgáló tárgyi eszközök

Elszámolható a csoportos gyakorlati képzést közvetlenül szolgáló tárgyi eszköz, szerszám, kisgép, műszer, az agrártevékenységet folytató gyakorlati képzést szolgáló egyéb eszköz (tenyészállat, szaporítóanyag) beszerzésére, bérletére, karbantartására, felújítására, pótlására, illetőleg bővítésére, valamint ezen eszközök működését biztosító szoftverek beszerzésére a tárgyévben fordított, a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi

IV. törvényben (a továbbiakban: Flt.) meghatározott Munkaerőpiaci Alap képzési alaprészből nyújtott támogatás összegével csökkentett összeg.

Ezen a jogcímen azok a gyakorlati képzést szolgáló tárgyi eszközök számolhatók el, melyek szerepelnek a gyakorlati képzés központi programjában, tantervében. Értelmszerűen ezek azok a tárgyi eszközök, amik az adott szakképzés tárgykörébe tartoznak.

Fontos szempont ezen eszközök tárgyi eszközként kerüljenek nyilvántartásba vételre.

A pénzügyi és számviteli szabályok figyelembevételével, itt kell elszámolni a fejlesztési és képzési alaprészből pályázat útján kapott támogatásokat is, de azokat a kétszeres támogatás elkerülése érdekében levonásba is kell helyezni. Nem számolható el amortizáció.

Viszonylag új eleme a szabályozásnak, hogy a **gyakorlati képzés szervezésének teljes megszűnése, vagy egy oktatási évnél hosszabb szünetelése** esetén a szakképzési hozzájárulási kötelezettség terhére és a „Szakképzési Alapból” (jelenleg Képzési Alaprész) nyújtott támogatásból korábban beszerzett, a megszűnés (szünetelés) által érintett tárgyi eszközök és beruházások – a megszűnés időpontjában fennálló – könyv szerinti értéke a szakképzési hozzájárulási kötelezettség mértékét növeli, és legkésőbb a megszűnéssel egyidejűleg – szüneteltetés esetén a tanítási év letelte előtt – be kell fizetni az Alap Kincstárnál vezetett számlájára. A gyakorlati képzést szervező hozzájárulásra kötelezett megszűnése minden esetben a gyakorlati képzés szervezésének megszűnését jelenti.

A jogutóddal történő megszűnés esetén – amennyiben a jogutód a gyakorlati képzést jogszerűen folytatja – a jogelődnek nem keletkezik az előírt befizetési kötelezettsége.

Tanműhely, laboratórium rezsiköltsége

Elszámolható az alapképzés céljait is szolgáló tanműhelynek, (Szt. 54/B § 22. „tanműhely: tanműhely, tangazdaság, tanbolt, tankórterem, tankert, tanudvar, tankonyha, laboratórium, taniroda, demonstrációs terem, gyakorló- és szaktanterem;”) a bérleti, munkavédelmi, tűzbiztonsági és a közüzemi szolgáltatások díjára a tárgyévben fordított ellenőrizhető és arányos költségek (kiadások) összege.

Bérleti költség csak idegen tulajdonú tanműhelyek igénybevétele esetén vehető figyelembe. A munkavédelmi és tűzbiztonsági szolgáltatások díjazásánál csak az országos hatáskörű, központi munka és tűzvédelmi szabályzatokban – **kötelező előírásokban** – rögzített feltételek biztosításával összefüggő ráfordítások számolhatók el. A rezsiköltségek közül csak víz- és csatornadíj, szemétszállítás,

elektromos áram, vezetékes gáz, távfűtési szolgáltatás vehető figyelembe. Közüzemi szolgáltatások közül nem számolható el a telefonköltség, kivéve azokat a ritka eseteket, ahol a gyakorlati képzés központi programja telefon használatával összefüggő képzést ír elő.

Ez a szabályozás sajnálattal negatív módon diszkriminálja a közüzemi szolgáltatásokat igénybe venni nem tudó tanműhelyeket, mivel azok a műhelyrezsik, melyek nem közüzemi szolgáltatás révén valósulnak meg (pl. egyedi, szilárd tüzelésű fűtés).

Problémát jelent még, ha a gyakorlati képzést szolgáló tanműhely közüzemi szolgáltatásai önálló mérőkkel nem határoltak le, ebben az esetben egyértelmű létszám, vagy területarányosítással kell meghatározni a tanműhelyre eső rezsiköltségeket.

Anyagköltség

A **tanulószerződés alapján** foglalkoztatott tanuló gyakorlati képzése során felhasznált anyagköltségre – **tanulónként és évenként** – legfeljebb a kötelező **legkisebb munkabér 20 százalékának** megfelelő ellenőrizhető összeg elszámolható.

Saját munkavállalók részére szervezett szakképzés

Az elszámolható fejlesztési támogatás megegyezik a **III. fejezet 1.3.2** pontjában foglaltakkal.

Fejlesztési támogatás

Az elszámolható fejlesztési támogatás megegyezik a **III. fejezet 1.3.1** pontjában foglaltakkal.

Hozzájárulási kötelezettség átadása

Gyakorlati képzés megszervezésének kell tekinteni azt is, ha a hozzájárulásra kötelezett megállapodás alapján egy másik, gyakorlati képzéssel teljesítő hozzájárulásra kötelezettnek (a továbbiakban: költség-hozzájárulásban részesített) – **az általa végzett kiegészítő gyakorlati képzésnek elszámolható költségeihez** (kiadásaihoz) hozzájárulást ad át, melyet a költség-hozzájárulásban részesített csak tanulók juttatásaira, oktatók bérére, műhelyrezsire és szakképzés tárgyi eszközeire használhat fel.

Ebben az esetben a hozzájárulásra kötelezett – amennyiben a bruttó hozzájárulási kötelezettsége az átadáson felül még fedezetet nyújt – csökkentheti tovább a bruttó kötelezettségét a saját dolgozó képzésére fordított költségekkel.

A költség-hozzájárulásban részesített nem veheti figyelembe kötelezettségcsökkentő tételként azt a költséget (kiadást), amelyet részére a másik hozzájárulásra kötelezett a megállapodás alapján megtérített.

A hozzájárulási kötelezettség átadásának kötelező feltételei:

- Mind az átadó, mind az átvevő szakképzési hozzájárulásra kötelezett legyen, mely elszámolásait a Képzési Alaprész felé teszi meg.
- Az átadó átvételi feltételeit megállapodásban rögzítik.
- Mind az átadó, mind az átvevő az átadott/átvett támogatást bevallásaiban szerepelteti.
- Mind az átadó, mind az átvevő gyakorlati képzést szervezzen.

A szakképzési hozzájárulás átadása-átvétele abban az esetben valósul meg, ha az eltérő képzési feltételek miatt hosszabb-rövidebb ideig tanulókat irányítanak át gyakorlati képzésre más hozzájárulásra kötelezethez.

Üzemközi tanműhely

Lehetőség van arra, hogy a gyakorlati képzésnek több hozzájárulásra kötelezett által közösen működtetett, közös tulajdonukban lévő, vagy általuk közösen bérelt gyakorlati képzési célú létesítményben (üzemközi tanműhelyben) történő megszervezése esetén a hozzájárulásra kötelezett a tanulók díjazásával és juttatásával, oktatók díjazásával, képző tárgyi eszközök ráfordításaival, üzemrezsivel és normatív anyagköltséggel csökkentheti a bruttó kötelezettségét, közös megállapodás alapján és saját tanuló arányában.

Adózás

Gyakorlati képzést nem folytató hozzájárulásra kötelezett csak a kötelezettsége 80%-át használhatja fel szakképző iskola és felsőoktatási intézmény támogatására, valamint saját dolgozó képzésére.

A szakképzési hozzájárulási kötelezettségének 20%-át be kell fizetnie. Természetesen amennyiben a fennmaradó 80%-ot az említett két jogcímen nem használja fel, a fennmaradó részre is befizetési kötelezettsége van.

Gyakorlati képzés szervezésével foglalkozó hozzájárulásra kötelezetteknek adófizetési kötelezettsége a gyakorlati képzéssel összefüggő elszámolható költségek, valamint a saját dolgozó képzésére fordított elszámolható költségek elszámolása utáni maradványra adófizetési kötelezettsége van. Amennyiben a maradvány a hozzájárulási kötelezettség 20%-át meghaladja, akkor a kötelezettség 20%-a erejéig befizetési kötelezettség keletkezik. Az adófizetési kötelezettség teljesítése után fennmaradó rész fordítható szakképző iskolák és felsőoktatási intézmények fejlesztési támogatására.

Amennyiben a gyakorlati képzésre és saját dolgozók képzésére fordított költségek elszámolása után a hozzájárulási kötelezettségből fennmaradó rész kevesebb, mint a kötelezettség 20%-a, úgy értelemszerűen a 20%-nál alacsonyabb maradványt kell adóként befizetni. Ebben az esetben iskolák és felsőoktatási intézmények támogatására már forrás nem marad.

Gyakorlati képzést főtevékenységként végző hozzájárulásra kötelezettek támogatása

Az alaprészből – kérelemre – támogatás nyújtható a főtevékenységként gyakorlati képzést végző hozzájárulásra kötelezett tanműhelyében a tanulószereződés alapján gyakorlati képzésben részesülő szakképző iskolai tanuló szakmai alapképzése költségeinek részbeni megtérítésére, valamint a tanulót kötelezően megillető pénzbeli juttatásra, amelyet a támogatott visszaigénylés esetén nem érvényesíthet. Az alaprészből nyújtható támogatás felhasználásának célját és mértékét az OSZT javaslatára az oktatási miniszter határozza meg.

A főtevékenységként gyakorlati képzést végző hozzájárulásra kötelezett egyéni vállalkozó vagy gazdasági társaság az

- amelyik a Központi Statisztikai Hivatal Tevékenységek Egységes Ágazati Osztályozási Rendszere (TEÁOR) szerint a „**80.42** Felnőtt és egyéb oktatás” tevékenységet főtevékenységként végzi, és ez a főtevékenység az Országos Képzési Jegyzékben szereplő szakképesítés megszerzésére történő felkészítés és
- amelyben a **tanulóknak** a munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló más jogviszonyban foglalkoztatottakhoz viszonyított **aránya magasabb, mint 70 százalék.**
- amelynek tanműhelyében a tanulószereződés alapján gyakorlati képzésben részesülő szakképző iskolai **tanulók létszáma legalább 15 fő.**

A főtevékenységként gyakorlati oktatást végzők részére – már említett – vissza nem térítendő támogatás nyújtható. A támogatás igénylésének feltétele, hogy a főtevékenységként gyakorlati képzést végző egyéni vállalkozó vagy gazdasági társaság:

- eleget tesz bejelentkezési kötelezettségének,
- a támogatás igényléséhez csatolja a tagsága szerint illetékes területi **gazdasági kamara tanúsítványát** arról, hogy rendelkezik az adott szakképesítés gyakorlati képzéséhez jogszabályban előírt feltételekkel. A tanúsítványnak tartalmaznia kell a többműszakos gyakorlati képzést is figyelembe vevő létszámkapacitást.

- A támogatás igényléséhez csatolja a szakmai alapképzésben részesülő szakképző iskolai **tanulóknak** a szeptember 15. és február 15. időpontok szerinti, iskola által igazolt létszámát szakképesítésenként, a szakmai elméleti képzést folytató szakképző iskolánként és évfolyamonként.

A támogatás igényléséhez, illetve folyósításához az OM Alapkezelőtől előzetesen írásban igényelt nyomtatványokat három példányban kell kitölteni a kérelmezőnek, amelyhez a tanúsítványt, valamint az oktatott tanulóknak a megjelölt időpontok szerinti létszám igazolását csatolnia kell.

A folyósításhoz szükséges **kérelmet** az adott tanév **első félévére** vonatkozóan a kitöltött nyomtatványon minden év **október 20-ig**, a **második félévre** vonatkozóan a következő év **március 1-éig** kell benyújtani az OM Alapkezelőhöz.

A támogatási keret összegéről az oktatási miniszter a tárgyévét megelőző május 31-éig dönt. A döntés alapján a támogatási kérelmek beérkezését követő 30 napon belül az OM Alapkezelő a támogatásban részesülővel szerződést köt, és a szerződéskötést követő 15 napon belül folyósítja a támogatást.

A támogatás folyósítása két részletben történik a tanév folyamán, a szeptember 15-ei, illetve a február 15-ei tanulói létszám alapján.

A támogatás felhasználható:

- a) az elsőéves tanulók szerszámköltségeire,
- b) az alapképzés céljait szolgáló tanműhely, laboratórium, egyéb gyakorló terület bérleti és közüzemi szolgáltatásai, munkavédelmi és tűzbiztonsági felszereléseinek költségeire,
- c) a tanulószerveződéses tanulók kötelező előírt juttatásra, melyet azonban a támogatott a visszaigénylései során nem érvényesíthet.

A támogatásban részesített egyéni vállalkozó, illetve gazdasági társaság az egész tanévre folyósított **támogatás felhasználásáról** az erre a célra rendszerezett nyomtatványon **számol el az OM Alapkezelővel évente augusztus 31-éig**. A megjelölt időpontokat követő létszámváltozásból adódó különbözetet az éves elszámolásnál kell érvényesíteni. Amennyiben a támogatás összege nem kerül teljes mértékben felhasználásra, a különbözetet a támogatásban részesített köteles az elszámolás benyújtásával egyidejűleg augusztus 31-éig közvetlenül az alaprész Magyar Államkincstárnál vezetett felhasználási keretszámlájára befizetni.

Nem részesülhet támogatásban az a főtevékenységként gyakorlati képzést végző hozzájárulásra kötelezett, aki

- igénylésében szereplő tevékenységre, vagy a tevékenység helyszínére szükséges hatósági engedéllyel nem rendelkezik,

- az adott igénylést megelőző két éven belül a támogatásra vonatkozóan valótlann vagy megtévesztő adatot szolgáltatott,
- az adott igénylést megelőző két éven belül az elnyert támogatásra kötött támogatási szerződést önhibájából maradéktalanul nem teljesítette,
- az alaprésszel, illetve jogelődjével szemben a tárgyévet megelőző időszakra lejárt kötelezettsége van,
- 60 napon túl meg nem fizetett köztartozással rendelkező, a köztartozás megfizetéséig.
- Az igénylő nem számolt el az előző tanévi támogatás felhasználásáról,

A főtevékenységként gyakorlati képzést végzők költség-elszámolási lehetőségei megegyeznek a gyakorlati képzést szervező hozzájárulásra kötelezettek lehetőségeivel. Tekintettel arra, hogy ezek a hozzájárulásra kötelezettek értelem-szerűen visszaigénylő pozíciójú vállalkozások, ezért költségelszámolásaik csak a tanulók díjazására és juttatásaira valamint az oktatók bérére, járulékaira és munkabajárás költségeire terjednek ki. (Visszaigényelhető költségek).

A szakképzési hozzájárulás és képzési rendszer fejlesztésének támogatására vonatkozó jogszabályi háttér

Jogszabályok

Hatályos jogszabályok:

- 1993. évi LXXVI. törvény a szakképzésről
- 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról
- 1993. évi LXXX. törvény a felsőoktatásról
- 9/1993. (XII. 30.) MüM-MKM együttes rendelet az iskolai rendszerű szakképzésben részt vevő tanulók juttatásairól
- 45/1999. (XII. 13.) OM rendelet a szakképzés megkezdésének és folytatásának feltételeiről
- 48/2001. (XII. 29.) OM rendelet a felnőttképzést folytató intézmények nyilván tartásba vételének részletes szabályairól
- 89/1995. (VII. 14.) Kormányrendelet a foglalkozás-egészségügyi szolgálatról
- 78/1993. (V. 12.) Kormányrendelet a munkába járással kapcsolatos utazási költségtérítésről
- 2003. LXXXVI. törvény a Szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról (Szht)
- 13/2004. (IV. 27.) OM rendelet a szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról szóló 2003. évi LXXXVI. törvény végrehajtásáról
- 4/2002. (II. 26.) OM rendelet az iskolai rendszerű szakképzésben részt vevő tanulók juttatásairól
- 3/2004. (II. 17.) OM-FMM együttes rendelet a szakképzési hozzájárulást a saját munkavállalói részére szervezett képzéssel teljesítő, hozzájárulásra kötelezetek költségei elszámolásának feltételeiről és az elszámolás szabályairól

356494

Nyomdai előkészítés:

1101 Budapest, Monori u. 1–3.
Telefon: 431-8368, 431-8381

Készült a Grafika Press Nyomdában
1101 Budapest, Monori u. 1–3.
Telefon: 261-5680, 261-3633, 262-5747
Felelős vezető Farkas Tamás vezérigazgató

Partnereink teljes körű kiszolgálását, tájékoztatását, megrendeléseik pontos teljesítését
az ISO 9002:2001 minőségirányítási, környezettudatos szemléletünket pedig
az ISO 14001:1997 környezetirányítási tanúsításunk igazolja.

A siker partnereinké, mi csak jól nyomtatunk!

